

SKRYPT DO VI ROKU
PROGRAMU
FORMACYJNEGO

Ja i My - Ojczyzna

KATOLICKIE
STOWARZYSZENIE
MŁODZIEŻY

„Ja i My – Ojczyzna”

Skrypty do VI roku Programu Formacyjnego
Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży

Brzesko 2009

Opracowanie zbiorowe na podstawie
Programu Formacyjnego KSM

Redakcja
Ks. Julian Brzezicki

Anna Brzezicka
Koło Kleryckie KSM Wyższego Seminarium
Duchownego Diecezji Zamojsko - Lubaczowskiej

Korekta:
Katarzyna Misiura
Joanna Kos
Rafał Kasprzyk
Sylwia Węglińska

Skład komputerowy:
Anna Malorny

Copyright by Wydawnictwo „GOTÓW”
Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży

ISBN 978-83-87207-31-1

Zamówienia:

Wydawnictwo „GOTÓW”
Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży
ul. Uczestników Ruchu Oporów 2
32 – 800 Brzesko; tel. (014) 686 27 23
ksm@ksiegarnia-ksm.pl

www.ksiegarnia-ksm.pl

Zapraszamy do zapoznania się z innymi
publikacjami naszego wydawnictwa.

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie.....	5
-------------------	---

Tematy obowiązkowe:

1. Jak oceniam wpływ KSM-u na życie społeczne w Polsce ?.....	8
2. Współpraca KSM z ruchami i stowarzyszeniami katolickimi	9
3. ABC redaktora pisma parafialnego	10
4. Jak Pisać protokoły?.....	12
5. Jak zorganizować np. wieczór patriotyczny ?.....	13
6. Prowadzenie dokumentacji oddziału/ koła KSM.....	15
7. Powstawanie programów formacyjnych i działania.....	16
8. Współpraca KSM z mediami.....	17
9. Praca Komisji Rewizyjnej	19
10. Praca Sądu Koleżeńskiego	21
11. Gromadzimy biblioteczkę KSM	23
12. Gdzie i jak wykonać sztandar i pieczętkę KSM ?.....	24

Tematy zalecane:

1. Katolicka Nauka Społeczna.....	28
2. Człowiek społeczny	29
3. Społeczeństwo	31
4. Prawo, poszanowanie prawa.....	33
5. Sprawiedliwość.....	34
6. Zasada dobra wspólnego	36
7. Zasada pomocniczości.....	37

8. Zasada solidarności	38
9. Naród.....	40
10. Patriotyzm	41
11. Państwo:	42
12. W państwie	44
13. W narodzie	45
14. Obywatele wobec państwa	46
15. Państwo a Kościół, konkordat	48
16. Jesteśmy posłani	50
17. Świadkowie – Kardynał Stefan Wyszyński.....	52
18. Świadkowie: ks. Jerzy Popiełuszko – świadek prawdy.....	54
19. Świadkowie: Św. Maksymilian Maria Kolbe.....	57

Tematy uzupełniające:

1. Czy Kościół politykuje?	62
2. Drogi młodości – drogi historii.....	63
3. Umiłowanie czystości i piękna języka ojczystego.	67
4. Zachowanie tradycji chrześcijańsko-patriotycznych	68
5. Troska o wykształcenie i kulturę osobistą.....	70
6. Pamięć o poległych za Ojczyznę	71

1. Wprowadzenie

W oparciu o siedmioletni program formacyjny istniejący w Katolickim Stowarzyszeniu Młodzieży przekazujemy materiały, które mają pomóc członkom naszej organizacji w prowadzeniu spotkań w zastępach w oddziałach i kołach. Obecny podręcznik formacyjny zawiera materiały dotyczące tematów obejmujących rok VI. Ich przygotowywanie i zebranie łączyło się z zaangażowaniem i nie małym poświęceniem czasu.

Nasze podziękowania kierujemy do Ks. Biskupa Henryka Tomasika, który osobiście zaangażował się w powstanie i zebranie materiałów formacyjnych. Dziękujemy zarządom, a szczególnie asystentom diecezjalnym aktywnym w pracach nad tworzeniem konspektów.

W przypadku opracowań dotyczących roku VI formacji dziękujemy przede wszystkim diecezji zamojsko-lubaczowskiej i jej asystentowi ks. Julianowi Brzezickiemu, alumnom z seminarium. Dziękujemy również za wsparcie KSM diecezji sandomierskiej i jej asystentowi ks. Jackowi Uliaszowi. Trudno wymienić wszystkie osoby zaangażowane w pracę nad powstawaniem materiałów, ale wydaje się, że szczególnie należy pamiętać o osobach, które od lat są związane ze Stowarzyszeniem i włożyły w to dzieło swój czas, wysiłek, jak np. Anna Brzezicka z diecezji zamojsko-lubaczowskiej.

Wszystkim serdecznie dziękujemy a członków KSM i księży asystentów zachęcamy do korzystania z naszych opracowań zgodnie z przyjętymi także planami pracy formacyjnej uchwalanej przez Zjazdy Diecezjalne KSM oraz walne zgromadzenia członków oddziałów i kół.

ks. Zbigniew Kucharski
Asystent Generalny KSM

Marcin Szczęsny
Przewodniczący Prezydium Krajowej Rady KSM

Tematy obowiązkowe:

2. Jak oceniam wpływ KSM-u na życie społeczne w Polsce ?

Modlitwa

Widzieć

- Co to jest życie społeczne i co to znaczy, że człowiek jest istotą religijną?
- Na podstawie rozmów na temat wydarzeń społeczno-politycznych w Polsce (np. przynieść gazety z minionych tygodni), uchwycić główne problemy, jakimi żyje społeczeństwo w naszej Ojczyźnie
- Przypomnieć sobie, jakie możliwości posiada KSM jako organizacja i jakie zadania statutowe powinna wypełniać

Ocenić

- Zauważyć, czy KSM, jako organizacja wnosi swój wkład w życie społeczne w Polsce
- Na podstawie wybranych fragmentów Pisma Świętego o „Sądzie Ostatecznym”, o „Zgorszeniu”, o poleceniu: „Jedni drugich brzemiona noście..” – zastanowić się czego ode mnie oczekuje Chrystus? Najlepiej podać miejsca, w PŚ, w których te fragmenty się znajdują.
- Ocenić swój własny wkład, jako „osoby społecznej”, w życie najpierw KSM a potem środowiska i Ojczyzny
- Przy „ocenianiu” wykorzystujemy:

Statut; Podręcznik KSM: „Działalność KSM na zewnątrz: s. 60-66; Elementy tożsamości organizacyjnej: s. 119-123; Wspólnota Wiary i Działania, s. 43-51; 115-129.

Człowiek istotą społeczną: ks. A. Zwoliński „Katolicka Nauka Społeczna”; Posyłam Was, s.7-11;

Czasopisma, dzienniki i gazety z ostatniego miesiąca

Działać

„wpatrzeć” się w postawę głównych patronów Polski (Św. Stanisław Bp, Św. Wojciech) i zastanowić się, czego mnie uczą?

W chwili ciszy podjąć postanowienia własnego zaangażowania w życie społeczne: najbliższej Rodziny, KSM, środowiska (parafii, szkoły, pracy), Ojczyzny. (Np. postanowienie codziennej modlitwy w godzinie Apelu Jasnogórskiego w intencji Polskiego Narodu itp.)

Zaplanować zorganizowanie akcji charytatywnej przez oddział KSM – dokładnie rozważyć potrzeby środowiska i wybrać rodzaj akcji; przydzielić obowiązki i podsumować akcję na po jej zakończeniu; (zob. Podręcznik s. 65).

Modlitwa

3. Współpraca KSM z ruchami i stowarzyszeniami katolickimi

Modlitwa

Ojcze nasz

Widzieć

- Zauważyć, że w świecie istnieją różne narody i organizacje, które współpracują dla dobra wspólnego oraz zauważyć istniejące wojny, niesprawiedliwość i niezgodę – zastanowić się nad przyczyną tego zjawiska.

- Jakie znasz grupy ludzi? Czy ze wszystkimi organizacjami istniejącymi w Polsce i w środowisku można współpracować? Dlaczego nie można? Jakie ruchy i stowarzyszenia katolickie istnieją w naszym środowisku i czym się charakteryzują?¹

- Czy istnieje Rada Ruchów i Stowarzyszeń w naszej diecezji? Kto ją tworzy? W jakim celu powstała? (można na spotkanie zaprosić przedstawiciela Diecezjalnej Rady Ruchów i Stowarzyszeń Katolickich)

¹ Informacje o ruchach i stowarzyszeniach ogólnopolskich i diecezjalnych: katolickich i niekatolickich (np. wydruk ze stron internetowych, gazetki parafialne).

Oceń

- Na podstawie fragmentu Pisma Świętego o charyzmaty Ducha Świętego w Kościele – przeprowadzić dyskusję o pożytku i konieczności współpracy KSM z ruchami i stowarzyszeniami.
- Oceń rolę i miejsce organizacji kościelnych we współczesnym świecie²
- Zastanów się czy rozwijam swoje talenty, aby lepiej służyć Bogu i Ojczyźnie.
- Czy znam charyzmaty Ducha Świętego i czy modłę się o owoce Ducha Świętego³.

Działaj

- Nawiązać współpracę ruchami i stowarzyszeniami istniejącymi w parafii lub diecezji – wyznaczyć odpowiednie osoby i omówić cel współpracy.
- Wpisać w kalendarium pracy oddziału/koła wspólną akcję, zgodnie z rozpoznanymi charyzmatami (np. ognisko z harcerzami, czy modlitwę w tygodniu o powołania do kapłaństwa z Ruchem Światło-Życie; zaplanować nabożeństwo różańcowe z Legionem Maryi, oprawę liturgiczną Mszy Św. z Ministrantami, itd.

Modlitwa

piosenka „Zjednoczeni w Duchu ”

4. ABC redaktora pisma parafialnego

Modlitwa: spotkanie rozpoczyna modlitwa do Ducha Świętego

„Duchu Święty, który oświecasz serca i umysły nasze dodaj nam ochoty i zdolności, aby to spotkanie było dla nas pożytkiem doczesnym i wiecznym. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen”.

oraz odczytanie fragmentu Pisma Świętego: *Iz 52, 7-10*

² Por. Podręcznik KSM, Kraków 1999, s. 9-20.

³ Por. A. Zwoliński, *Ducha nie gaście*, Kraków 1998, s. 69, 74.

Widzieć

Uczestnicy starają się wymienić jak najwięcej cech dobrej gazety, czasopisma. Ktoś te cechy zapisuje. Na przykład: przejrzysta szata graficzna, poprawność stylu, odpowiedni dobór tematów. Z różnych gazet, które zostały przyniesione wybiera się te najlepsze i te, które mają jakieś braki. Można podzielić się na grupy (w zależności od liczby osób; 4-5 osób w jednej grupie) i każda grupa ocenia jakąś gazetę w świetle wyznaczonych wcześniej kryteriów. Jest jeszcze jedno pytanie: „Jaki cel przyświeca każdej z tych gazet”. Oczywiście nie wszystkie gazety powinny być katolickie. Czas pracy w grupach ok. 10 min.

Ocenić

Następnie prowadzący spotkanie mówi o tym, że istnieje pomysł założenia pisma parafialnego. Zostaje powołany nowy sekretarz. Prowadzący stawia 5 pytań. Uczestnicy mają na nie wspólnie odpowiedzieć w formie kilku (jak najkonkretniej) zdań.

Jaki cel powinno spełniać pismo parafialne?

Jakie powinny być najważniejsze tematy pisma parafialnego?

Jakie funkcje powinny przyjąć konkretne osoby, aby pismo mogło powstać?

Czy na obecnym etapie możliwości pismo będzie mogło się rozwijać?

Jaki mógłby być tytuł pisma parafialnego?

Następnie sekretarz jeszcze raz odczytuje wyniki wspólnej pracy. Czas pracy ok. 25 min.

Jeżeli wyniki pracy przebiegły pomyślnie można rozmawiać o konkretnych: konieczność poświęcenia wolnego czasu, odpowiedni poziom autorów, forma drukowania (xero, czy coś więcej).

Na koniec tej części spotkania (aby nieco odpocząć) wybrana osoba przedstawia życiorysy i osiągnięcia świętych dziennikarzy: św. Maksymilian Maria Kolbe – „Rycerz Niepokalanej”; św. Jakub Alberione – Towarzystwo św. Pawła.

Działać

Jeżeli i tutaj wszystko przebiega pomyślnie można zaprojektować pierwszy numer. Kolejny sekretarz wypisuje tematy, propozycje artykułów, datę spotkania samej redakcji. Jeśli sprawy poszły naprawdę daleko można wybrać już całą redakcję na przykład przez głosowanie. Prowadzący musi na zakończenie znowu przypomnieć teologiczny wymiar głoszenia Dobrej Nowiny.

Modlitwa

Pieśń: „Słowo Twoje lampą dla moich stóp.”

Ps 127

Materiały: gazety, życiorysy świętych, kartki i długopisy.

5. Jak Pisać protokoły?

Cel:

- Nauczyć się Pisać protokoły
- Zrozumieć, że życie składa się z „drobiazgów”
- Wdrażanie do odpowiedzialności za swoje postępowanie

Środki dydaktyczne:

- Pismo Święte: „Przypowieść o Słudze wiernym”
- Podręcznik KSM: Podręcznik KSM, s. 100-101; s. 130-141.
- „Posyłam Was”, s. 95-99.
- Księgi Protokołów Spotkań Oddziału; Kronika Oddziału; inne protokoły.

Modlitwa

Widzieć

- Zauważyć, że współczesny świat coraz bardziej oparty jest na formalnościach urzędowych niż na relacjach osobowych; ważne są papiery, dokumenty, dyplomy. Dla niektórych to, co nie było zapisane, udokumentowane, po prostu się nie wydarzyło, dlatego ważną sprawą

w organizacji jest umiejętność pisanie protokołów - w dyskusji podać przykłady z życia, z prasy, z filmów, itd.

- Na podstawie analizy przyniesionych protokołów i protokołów przykładowych z Podręcznika KSM – zauważyć, co powinien zawierać każdy protokół.

- Definicja słowa „protokół” – Podręcznik, s. 122.

Ocenić

- Na podstawie Pisma Św. – Przypowieść o Słudze wiernym” – odpowiedzieć na pytanie: dlaczego wierność w „małych rzeczach” jest taka bardzo ważna?

- Rozważyć treść tematu „Drobiazgi” (Posyłam Was, s. 95)

- Zastanowić się, czy jestem „wierny w rzeczach małych”?

- Przypomnieć sobie, czy „wierność w rzeczach małych” ma odzwierciedlenie w moim życiu? Czy prowadzę Notatnik Pracy nad Sobą?

Działać

- Założę Notatnik Pracy nad Sobą

- Podejmę postanowienie zwracania większej uwagi na odpowiedzialność za każdą myśl, słowo i uczynek.

- Każdy uczestnik spotkania napisze „protokół” z dzisiejszego spotkania (czas: 10 min.)

- Odczytanie protokołów; naniesienie poprawek

- Wspólna redakcja i wpis protokołu do Księgi Protokołów Spotkań Oddziału (lub Zastępu).

Modlitwa

6. Jak zorganizować np. wieczór patriotyczny ?

Cel:

- Poznanie podstawowych zasad organizacji

- Przypomnienie o konieczności stosowania w życiu zasad dobrego zachowania

Środki dydaktyczne:

- Pismo Święte
- Podręcznik KSM, s. 65 – 67;
- Podręcznik dobrego zachowania;
- Nagranie z przemówieniem Ojca Świętego Jana Pawła II w czasie pobytu w Polsce lub jego poezja „Myśląc Ojczyzna”
- Wiersze o treści patriotycznej różnych poetów; wypowiedzi różnych osób na temat Ojczyzny; wspomnienia bohaterów narodowych

Modlitwa

Widzieć

- wprowadzenie w zagadnienia związane z tematem Ojczyzny i patriotyzmu
- próba wspólnego opracowania definicji Ojczyzny i patriotyzmu
- Zauważyć, że nie wszystkie wydarzenia kulturalne są dobrze przygotowane organizacyjnie (można wspomnieć o katastrofach wynikających ze złej organizacji wydarzeń) i nie wszystkie „imprezy” są dobre, analizując je pod względem celowości organizacyjnej (np. Woodstock)
- na podstawie Pisma Św. przypomnieć: jak Chrystus organizował Kościół? – gromadził uczniów; powołał Apostołów; wybrał Św. Piotra; rozesłał na cały świat i powiedział co mają czynić; zobaczyć skutki działalności Uczniów Chrystusa w Dziejach Apostolskich – życie Kościoła pierwotnego.

Ocenić

- Wprowadzenie w dyskusję na temat sensowności organizacyjnej wieczorku patriotycznego (po co?) oraz analiza dyskusyjna na temat konkretnych pobudek organizatorów (dlaczego?)
 - Ocenić swój udział w wydarzeniach patriotyczno-kulturalnych swojej miejscowości w kontekście działalności KSM
- Czy troszczyć się o odpowiedzialność za siebie, swoich bliskich i Ojczyznę?
- Jakiej jest moje osobiste świadectwo patriotyzmu na co dzień?

Działać

- Przypomnieć zasady dobrej organizacji:

Dobry cel z uwzględnieniem potrzeb środowiska i możliwości KSM;

Zasada jednoosobowego kierownictwa- wybrać „Kierownika”;

Dobre przygotowanie - nie spontaniczność!; wybranie miejsca i imienny przydział obowiązków;

Podsumowanie wydarzenia - rozliczenie z obowiązków; (zob. Podręcznik, s. 65.)

- Zaprosić na wieczór patriotyczny Seniora z AK lub pośła, czy radnego - znanego z działalności na rzecz Ojczyzny

- Poczytam i przyswoję sobie „ABC dobrego zachowania”

- Pomodłę się w intencji Ojczyzny

Modlitwa (np. ks. Piotra Skargi: „Boże Rządco..”).

7. Prowadzenie dokumentacji oddziału/ koła KSM

Modlitwa

Widzieć

- Zauważyć różnorodność prowadzonych dokumentacji na świecie, w różnych zawodach; działaniach politycznych; biurach; zawodach; życiu osobistym, itp.

- Na podstawie podręczników KSM zapoznać się z dokumentami, jakie powinny znaleźć się w oddziale/kole KSM; porównać czy niektórych dokumentów nie brakuje⁴.

Ocenić

- Znaleźć uzasadnienie dla potrzeby prowadzenia dokumentacji w Księdze Mądrości Starego Testamentu

- Odczytać treść przypowieści o Celniku Mateusz

⁴ Por. Podręcznik KSM, Kraków 1999, ss. 74, 122-127; Vademecum Druha i Druhny KSM, Sandomierz 2002, s. 117.

- Rozważyć treść tematu o Kościele jako wspólnocie
- Zastanowić się, czy dobrze wypełniam swoje chrześcijańskie obowiązki oraz obowiązki członka KSM?

Działać

- Przeprowadzić koncert życzeń dla kierownictwa Oddziału, Asystenta i osób najbardziej zaangażowanych. Koncert powinien objąć dedykacją wszystkich członków KSM, nawet najmniej angażujących się (z dedykacją dla zachęty do pracy). Podejmę postanowienie...

Modlitwa

O pomoc w dobrym wypełnianiu obowiązków przez wstawiennictwo swoich patronów stanu.

8. Powstawanie programów formacyjnych i działania

Modlitwa:

Widzieć

- Zachowanie ludzi, którzy inaczej się deklarują niż postępują
- Konieczność formacji duchowej każdego chrześcijanina
- Zauważyć problemy i potrzeby środowiska, którym KSM może i powinien zaradzić
- Zadania Statutowe KSM i możliwości działalności na zewnątrz KSM⁵

Ocenić

- Na podstawie Pisma Św. ocenić własną postawę wobec wymagań Ewangelii (Przypowieść o dwóch synach i poleceniu Ojca; Postawa Marii i Marty z Nazaretu)
- Możliwości działalności KSM w środowisku⁶
- Potrzeby wspólnotowej formacji duchowej członków KSM
- Omówić środki formacji duchowej⁷

⁵ Por. Podręcznik KSM, Kraków 1999, s. 60-66.

⁶ Por. Statut KSM, Rozdział II.

⁷ Por. Podręcznik KSM, s. 83-89, 90-94

Działać

- Ułożyć plan formacji⁸
- Ułożyć program działania
- Podjąć postanowienie pogłębionej formacji osobistej

Modlitwa

9. Współpraca KSM z mediami

Modlitwa

Widzieć

Oparcie o dwa orędzia Jana Pawła II:

„Środki społecznego przekazu w służbie chrześcijańskiej promocji młodzieży”(1985)

Papież w tym orędziu mówi o rewolucji mediów, która niesie za sobą nie tylko zmianę systemów i technik przekazu, ale ogarnia cały świat kulturalny, społeczny i duchowy osoby ludzkiej. Jan Paweł II podkreśla, iż ta rewolucja mediów musi swe prawdy czerpać z człowieka stworzonego na obraz i podobieństwo Boga. Dotyczy to szczególnie młodych, którzy otwierają się na doświadczenie życiowe. Papież zaznacza, że to głównie system totalitarny narzuca swój program manipulacji przez naukę i technikę. Mówi o tzw. „videomanii”. Nie chodzi tu tylko o kwestię zagospodarowania wolnego czasu, ale także o uwarunkowania psychiki, kultury i zachowanie młodzieży. Papież podkreśla rolę rodziców. Ważny jest dialog, umiejętna krytyczna ocena. Ważne jest świadectwo. Zachęta chrześcijan we wszystkich sektorach społecznego przekazu.

„Telewizja w rodzinie, kryterium właściwego wyboru programów”(1994)

Papież podaje plusy i minusy mass-mediów. Telewizja wzbogaca życie rodzinne, zbliża członków rodziny między sobą, umacnia ich solidarność z innymi rodzinami i społeczeństwem. Może pomnażać

⁸ Por. Tamże, s. 57-58.

wiedzę religijną poprzez usłyszane Słowo Boże.

Może szkodzić: przez propagowanie fałszywych wartości i wzorów postępowania. Dzieje się to poprzez rozpowszechnianie pornografii i obrazów brutalnej przemocy, przez agresywną lekturę odwołując się do najniższych instynktów. Może stać się przyczyną rozłamu w rodzinie.

Rodzice muszą nie tylko sami rozsądnie korzystać z telewizji, ale także w swoich dzieciach stworzyć taką postawę. Mass-media powinny podejmować często poważne tematy, mówiące o fundamentalnym sensie życia: grzech, prawda, wolność, godność...

Ocenić

- Jak ja odbieram mass-media?
 - Jaką rolę pełnią one we współczesnym świecie?
 - Co najczęściej oglądam?
 - Jak reaguję, gdy widzę jak ktoś ogląda gorszące programy, filmy?
- Pismo Św.: „szukajcie prawdy a prawda was wyzwoli” (J8,32)
„tą prawdą jest Chrystus” (J14,6)

Dziś niestety już tak jest, iż media dążą do tego by pokazywać coraz brutalniejsze i nasiąknięte złem programy, filmy. To, co dobre i piękne pokazane jest jako staroświeckie i zacofane. Świat to wchłania jak gąbka wodę. Przecież każdego „kręci” przyjemność w życiu! Ale nie oto chodzi! Jak w takim świecie będziemy kształtować swoje człowieczeństwo? A co za tym idzie godność, sumienie, miłość braterska...

Działać

Lk, 9,60 „Idź ogłoś królestwo Boże”

Do tego wzywa Jezus każdego z nas. Musimy być przykładem dla naszych bliznich. Tam gdzie pracujemy, uczymy się, musimy dać własne świadectwo życia. Trzeba wybierać zawsze to, co najlepsze, gdyż świat na dobre rzeczy nie ma czasu

Rodzice muszą rozmawiać z dziećmi, co dziś jest warto obejrzeć. Dzieci poprzez dobre programy będą właściwie się rozwijać.

Modlitwa

10. Praca Komisji Rewizyjnej

Modlitwa

Widzieć

- Człowiek skłonny do zła i lenistwa oraz łatwego zysku potrzebuję kontroli swojego zachowania
- Dobrzy rodzice kontrolują zachowanie dzieci, czuwają nad powierzonymi obowiązkami; nauczyciele kontrolują zadane zadania, sprawdzają i pomagają usunąć błędy
- Nad każdym zakładem pracy „czuwa” inspekcja pracy
- W świecie zauważamy wiele afer spowodowanych brakiem odpowiedzialności za dobre wykonanie pracy oraz zachowaniem podstawowych praw człowieka
- Wszędzie, gdzie pracuje człowiek we współczesnym świecie – istnieje jakaś instytucja rewizyjna

Ocenić

- Scena Sądu Ostatecznego – rozliczenie człowieka z powierzonego mu przez Boga zadania – zob. Mt 25, 31-46.
- „Abyście umieli zdać sprawę z nadziei, która jest w was” – por. 1P3,15.
- Sumienie, jako świadek Dekalogu i Ewangelii oraz zachowania człowieka „Trzeba jednak, ażeby sumienie to nie było spaczone. Trzeba ażeby sam podstawowy zapis zasad moralności nie uległ deformacji ze strony jakiegokolwiek relatywizmu, czy utylitaryzmu” Jan Paweł II, *Parati Semper*, 6.
- Czy mogą być zbawieni ludzie żyjący nieuczciwie? – zob.: Do młodych, *O moralności i sumieniu*, s. 24-27.
- Czy wypełniam VII Zasadę KSM : „Obowiązki spełniaj sumiennie, bądź karny i posłuszny”?

Działać

- Mając świadomość istnienia Komisji Rewizyjnej pogłębiaś świadomość o konieczności rozliczenia się z podjętych obowiązków oraz masz nadzieję, w razie popełnionego błędu będziesz pouczony

- pamiętaj o samokontroli: „Musisz od siebie wymagać, choćby inni od ciebie nie wymagali”
- przyjmując kontrolę Komisji rewizyjnej ćwiczysz się w karności
- podejmując obowiązki w Komisji Rewizyjnej powinienem znać

Postanowienia ogólne:

- KR działa na podstawie Statutu i Regulaminów KSM.
- Nie można łączyć członkostwa w Diecezjalnej Komisji Rewizyjnej z członkostwem w Zarządzie Diecezjalnym bądź KR Oddziału/Koła.
- Nie można łączyć członkostwa w Krajowej Komisji Rewizyjnej z członkostwem w Prezydium Krajowej Rady.

Zadania Krajowej Komisji Rewizyjnej:

- Zadaniem KKR jest dokonywanie przeglądu działalności finansowej i statutowej Stowarzyszenia w kraju.
- Przygotowuje na Krajową Radę wniosek wraz z uzasadnieniem o udzieleniu absolutorium Prezydium Krajowej Rady
- Na Krajowej Radzie składa sprawozdanie ze swojej działalności.
- Weryfikuje sprawozdania Diecezjalnych Komisji Rewizyjnych.
- W razie uzasadnionej potrzeby występuje z wnioskiem o nadzwyczajne zwołanie Krajowej Rady.

Zadania Diecezjalnej Komisji Rewizyjnej:

- Zadaniem DKR jest dokonywanie przeglądu działalności finansowej i statutowej Stowarzyszenia w diecezji.
- Przygotowuje na Zjazd Diecezjalny wniosek, wraz z uzasadnieniem, o udzielenie lub nie udzielenie absolutorium Zarządowi Diec.
- Na Zjeździe Diec. składa sprawozdanie ze swojej działalności.
- Co najmniej raz w roku przedkłada do weryfikacji Krajowej Komisji Rewizyjnej sprawozdanie ze swojej działalności.
- Weryfikuje sprawozdania KR Oddziałów i Kół w Diecezji.
- W razie uzasadnionej potrzeby występuje z wnioskiem o nadzwyczajne zwołanie Zarządu Diecezjalnego.

- Celem kontroli jest ustalenie stanu faktycznego w zakresie przedmiotu kontroli i dokonanie oceny wg następujących kryteriów:
- Zgodności ze Statutem, regulaminami i decyzjami władz Stowarzyszenia;
- Gospodarności, rzetelności, celowości.

Zadania Komisji Rewizyjnej Oddziału/Koła

- Zadaniem KR jest dokonywanie przeglądu działalności finansowej i statutowej Stowarzyszenia w Oddziale/Kole.
- Przygotowuje na Walne Zebranie wnioski, wraz z uzasadnieniem, o udzielenie lub nie udzielenie absolutorium Kierownictwu Oddziału/Koła.
- Składa na Walnym Zebraniu sprawozdanie ze swojej działalności.
- Co najmniej raz w roku przedkłada do weryfikacji DKR sprawozdanie ze swojej działalności.
- W razie potrzeby występuje z wnioskiem o nadzwyczajne zwołanie Walnego Zebrania.

Tryb pracy Komisji rewizyjnej:

- Diecezjalna Komisja Rewizyjna ma prawo przeprowadzić kontrolę Oddziału/Koła bez uprzedzenia
- W razie braku Komisji rewizyjnej Oddziału/Koła jej obowiązki przejmują Diecezjalna Komisja Rewizyjna
- W celu realizacji zadań Komisja Rewizyjna dokonuje kontroli działalności finansowej i statutowej, co najmniej raz na kwartał.

Modlitwa

11. Praca Sądu Koleżeńskiego

Cel:

- Poznanie zasad i zadań Sądu Koleżeńskiego
- Zrozumieć, że podstawową zasadą upomnienia braterskiego jest przykazanie miłości
- Wdrażanie do odpowiedzialności za siebie i innych

Środki dydaktyczne:

- Pismo Święte: Upomnienie braterskie;
- Statut Rozdział IV§43
- Podręcznik KSM, s. 34; s. 66;
- „Drogi młodości”, s. 25-28.

Modlitwa do Ducha Świętego na rozpoczęcie spotkania.

Widzieć

Przypomnienie treści poprzedniego spotkania i wprowadzenie do tematu

- niesprawiedliwość wobec ludzi sprawiedliwych na świecie oraz wielkie afery ludzi „bezkarnych”, omijających prawo lub bezkarnie łamiących prawo.
- Zauważyć potrzebę i konieczność instytucji Sądowej.
- Widzieć potrzebę ciągłego nawracania się chrześcijan; podać przykłady nawróceń słynnych ludzi (np. życiorys Św. Augustyna)

Ocenić

- Na podstawie Pisma Św. Nowego Testamentu przypomnieć zasady „Upomnienia braterskiego”
- czy chrześcijanie często stosują „Uczynki miłosierne względem duszy”?
- czy znam i dobrze wypełniam swoje chrześcijańskie i KSM-owskie obowiązki?
- Czy tzw. bezstresowe wychowanie jest zgodne z nauczaniem Pana Jezusa?

Działać

- Scenka pt. „Sąd koleżeński”: przydzielić role i przeprowadzić „sąd” stosując poznane zasady
- Podejmę postanowienie odważnego wdrażania w życie „Uczynków miłosiernych”

Modlitwa na zakończenie spotkania np. „Pod Twoją Obronę”

12. Gromadzimy biblioteczkę KSM

Modlitwa

Widzieć

- Jako zainteresowanie proponuję pokazać uczestnikom spotkania zgromadzoną dotychczas przez koło biblioteczkę i na jej bazie wyróżnić i sklasyfikować wszystkie problemy i kwestie;
- Zobaczyć potrzebę edukowania się i odpowiedniego wykształcenia;
- Wykształcenie zdobywa się najczęściej przez lekturę i pogłębianie swojej wiedzy;
- Posiadanie książek nie tylko łączy się ze zdobywaniem wiedzy ściśle naukowej i merytorycznej;
- Rozważyć możliwość rozwoju ducha poprzez czytanie książek;
- Posiadanie odpowiedniego zasobu książek pozwala na szerokie spojrzenie na dany temat, czy problem;
- Możliwość sięgania do źródeł: Pismo Św., Katechizm Kościoła Katolickiego, dokumenty Kościoła;
- Bycie na bieżąco z problemami świata i Kościoła poprzez czasopisma i różne periodyki;
- Łatwiejsze przygotowywanie i prowadzenie wieczorów pogodnych, zabaw i ognisk – dzięki odpowiednim pomocom książkowym, śpiewnikom itd.

Ocenić

- Przeanalizować tekst: Mdr 6, 12-20 i w grupach znaleźć odpowiedzi na pytania:
 - grupa I: Jakie są cechy Mądrości?
 - grupa II: Kto otrzyma Mądrość?
 - grupa III: Co trzeba zrobić, żeby osiągnąć Mądrość?
 - grupa IV: Jakie jest najgłębszy fundament starania się o Mądrość?
- W książkach zawarte jest przesłanie odnoszące się do naszego intelektu i do naszego ducha, ono przenosi nas na inny poziom:

-Rozważyć: Mt 6, 19-21; o jakie skarby chodzi; jak mogę odnieść to do tematu dzisiejszego spotkania; jakie i gdzie, według słów Pana Jezusa, powinienem gromadzić skarby?

Działać

- Zapoznam się dokładnie ze strukturą i zawartością biblioteczki mojego koła;
- Postaram się skorzystać z jej zasobów;
- Postaram się o rozwój biblioteczki mojego koła;
- Pomyślę nad możliwościami (zbiórka kolędowa, jakaś akcja społeczna itd.)

Modlitwa

13. Gdzie i jak wykonać sztandar i pieczętkę KSM ?

Cel:

- Poznanie treści sztandaru i pieczętki KSM
- Wdrażanie do godnego zachowania się w obecności sztandaru
- Umiejętność posługiwania się pieczętką

Środki dydaktyczne:

- Pismo Święte
- Podręcznik KSM, s. 119-121.
- W domu Mistrza, s. 7-11.
- Pieczętki; zdjęcia sztandarów

Modlitwa

Widzieć

- Przypomnieć sytuacje, kiedy w szkole, kościele lub w innych miejscach gromadzą się poczty sztandarowe; co to oznacza?
- Sytuacje w historii Polski, kiedy ludzie stawali w obronie Krzyża Chrystusa (np. w szkole w Miętnej)
- Zachowanie ludzi w różnych miejscach i wobec tych znaków
- Poznać treść pieczętki i sztandaru KSM – Podręcznik, s. 119-121.

Ocenić

- Pisma Św.: „Nie możecie dwom panom służyć.”
- Rozważyć treść tematu „Żywa ikona”, s.7.
- Zastanowić się, czy jestem pod „sztandarem Chrystusa” tzn. czy jestem Jego umiłowanym uczniem, wiernie trwającym przy Krzyżu Chrystusa (np. św. 91 Św. Ignacego Loyola)
- Czy potrafię godnie zachować się w obecności sztandaru?

Działać

- Wykonać projekt sztandaru z obu stron – konkurs w oddziale.
- Zaprojektować pieczętę oddziału
- Zdecydować, według którego projektu ma być wykonany sztandar
- Jeżeli istnieje w oddziale sekcja np. robót ręcznych, należy zrobić kosztorys materiałów potrzebnych do wykonania sztandaru
- Wydelegować osoby do odpowiednich instytucji celem zapoznania się z warunkami i ceną wykonania sztandaru oraz pieczętę
- Zastanowić się, jakich sponsorów można znaleźć na pokrycie powyższych kosztów?
- Z wiarą i odwagą i szacunkiem będę nosił krzyżyk, znaczek KSM, szkaplerz, medalik.

Modlitwa

Tematy zalecane:

14. Katolicka Nauka Społeczna

Modlitwa

Widzieć

Uświadomienie celu Katolickiej Nauki Społecznej

Katolicka Nauka Społeczna jako nauka moralna, która ustala ogólne i szczegółowe normy moralne działalności społeczno – gospodarczej

Godność osoby ludzkiej:

- osoba ludzka jako podmiot prawa i moralności
- prawa i obowiązki osoby ludzkiej, sprawiedliwość i miłość w życiu społecznym i odpowiedzialność
- życie rodzinne: istota, cele, zadania, obowiązki rodziny, prawa

Stosunek Kościoła do społeczeństwa:

- cel i zadania Kościoła nadane mu przez Boga, czyli prowadzenie dusz ludzkich do zbawienia
- głoszenie przez Kościół prawa moralnego, wyjaśnianie i przynaglanie do tego, aby zachowywać to prawo w swoim życiu.

Stosunek społeczeństwa do Kościoła:

- prześladowania Kościoła, odrywanie się od niego, tworzenie „własnego fundamentu”
- stopień zaangażowania społeczeństwa w budowaniu wspólnoty, jedności
- ustrój państwa jako przeszkoda w trosce o jedność

Ocenić

Według Pisma Świętego:

- misja społeczna ludzkości – pierwsze nakazy (Rdz 1, 28)
- praca jako obowiązek człowieka (Rdz 3, 17)
- wskazania Ewangelii odnośnie społeczeństwa – prawo miłości do bliźniego, doskonalenie moralne człowieka, budowa, odbudowa rodziny, przywrócenie godności osobom nieszczęśliwym, ubogim, zagubionym, tworzenie ducha pokoju i jedności, wzajemnej pomocy

Według nauki Kościoła:

- docieranie do człowieka poprzez sumienia, drogą nauczania prawd wiary
- właściwe ukierunkowanie człowieka poprzez rady, wskazania, postrzeżenia, grupy formacyjne.
- rozwój działalności społecznej w różnych krajach (Encyklika Leona XIII „Rerum novarum”)
- nauka społeczna Jana Pawła II w Encyklice „Redemptor Hominis”

Działać

- Zapoznanie się z Katolicką Nauką Społeczną, odkrycie jej najważniejszego celu, pogłębienie swojej wiedzy na tematy takie jak: osoba w społeczeństwie
- cele, zadania rodziny, jej obowiązki
- rodzina a wychowanie
- godność osoby ludzkiej
- prawo miłości
- Znalezienie metody, która pozwoliłaby realizować te zadania nie tylko w rozmowach i dyskusjach, ale także, a może przede wszystkim starać się świadczyć o nich swoją postawą w życiu.
- Zachęcanie na spotkaniach do większej aktywności w rozwijaniu Katolickiej Nauki Społecznej w oparciu o wskazania społeczne Ewangelii.

Modlitwa

15. Człowiek społeczny

Modlitwa

Widzieć

- Wprowadzenie do tematu np. pierwsze skojarzenie uczestników spotkania związane z hasłem „człowiek społeczny”.
- Społeczna natura człowieka – „wrodzone jest człowiekowi żyć w społeczeństwie, w odosobnieniu bowiem nie może on opatrzeć

niezbędnych potrzeb życia ani umysłu ani serca odpowiednio wykształcić. Z Bożego więc rozrządzenia rodzi się do uspołecznienia rodzinnego i państwowego, w którym wszystkiego wymagania ludzkiego życia znajdują zaspokojenie.” – Papież Leon XIII w encyklice „Immortale Dei”

- Potrzeba życia społecznego- człowiek jest niesamowystarczalny, gdyż bogactwo psychiczne daje mu pragnienia, których słabość fizyczna, a nawet ograniczoność umysłowa, nie może zaspokoić. Człowiek samotny na pustyni czy bezludnej wyspie odczuwa lęk wobec świata zewnętrznego, który zdaje się czyhać na jego zgubę. Potrzeba życia społecznego występuje zresztą w odniesieniu nie tylko do potrzeb fizycznych, ale i duchowych.

- Prowadzący spotkania dzieli uczestników na cztery grupy. W grupach uczestnicy odpowiadają na pytanie: *Jakie według ciebie są przyczyny bierności społecznej współczesnych ludzi?*

Komentarz: społeczność ma swe własne dobro, które jednak nie może być osiągnięte jedynie przez dobro osób ludzkich należących do nich. Uspołecznienie ma więc swój cel, którym jest dobro wszystkich ludzi. Dobro społeczne osiąganе jest w życiu doczesnym, ale ponieważ jego celem jest dobro osoby ludzkiej, musi ono być zgodne z jego celem i dobrem, a więc życiem przyszłym.

Oceń

Człowiek przychodzi na świat w ściśle określonym społeczeństwie, środowisku, w rodzinie. Jego wzrastanie i dojrzewanie jest jednocześnie poszerzaniem w kręgu tych, wśród których się odnajduje, którzy są mu bliscy, znani i wraz z nim tworzą społeczność lokalną, a także szerszą łącznie z państwową. Środowisko społeczne jest potrzebne do jego rozwoju. Czytamy w Biblii: „Lepiej jest dwóm niż jednemu, gdyż mają dobry zysk ze swej pracy. Bo gdy upadną jeden podniesie drugiego, który by go podniósł” (Koh 4, 9-10).

Dział

Społeczne nauczanie Kościoła wskazuje na dwie podstawowe formy społecznego charakteru człowieka: komunikację i kooperację.

Komunikacja określa sfera międzyludzkich spotkań i stosunków. Ludzie zwracają się do siebie, zachęcają się do samorealizacji, wychowują, tworzą wspólnoty. Św. Jan Chryzostom zachęcał rodziców do podejmowania trudów wychowania słowami: *„Wykorzystaj swą powagę dla dobrego. Ty najpierw będziesz miał pociechę mając dobrego syna, a także radość będzie dla Boga. Pracujesz dla siebie.”*

Kooperacja oznacza współpracę ludzi dla osiągnięcia wspólnego dobra. Dobra materialne i wartości kulturalne, których ludzie potrzebują do samorealizacji dają się wytworzyć tylko wspólnie w procesie pracy. Społeczna nauka Kościoła wychodzi z realistycznego założenia, że człowiek żyje i rozwija się w społeczeństwie, współtworzy to społeczeństwo, jest za nie odpowiedzialny. Stąd wzrost bierności i obojętności politycznej będących przejawem zaniku społecznego wymiaru życia człowieka, odnotowuje z niepokojem. Przypomina jednocześnie, że społeczny charakter codziennego życia chrześcijanina zakotwiczony jest w przykazaniu miłości Boga i bliźniego.

Modlitwa

16. Społeczeństwo

Modlitwa do Ducha Świętego o dary podczas spotkania.

Widzieć

Prowadzący na podstawie pogadanki prowadzi rozmowę na temat społeczeństwa. Uczestnicy powinni podać kilka swoich definicji, jak oni rozumieją społeczeństwo, czym dla nich jest, kto do niego powinien należeć, czy są jakieś ograniczenia ilościowe i jakościowe? Rozróżnienie społeczeństwa (różnych grup) od indywidualizmu. Pokazanie, że pojedynczy ludzie stanowią pewne wspólnoty gospodarcze, społeczne polityczne i kulturalne. Rodzina to małe społeczeństwo, wioska, miasteczko, blokowisko, praca... problem bezrobocia.

Ocenić

Na podstawie pracy z Pismem Świętym próbujemy odczytać jak wtedy było widziane społeczeństwo, jak było traktowane?

- Stary Testament: Wj21,8-30 Iz61,1-2 Ps8,3-8 Ps49,10.
- Nowy Testament: Mt10,10 Mt20,7 Mt20,26-28 Mk10,43-45 Łk4,18 Rz8,21, Rz12,10 Ga3,28.
- Sobór Watykański II, konst. Gaudium et spes, 31.
- KKK od numeru 1877 do 1948.
- Jan XXIII enc. Pacem in terris, 36, 46.
- Jan Paweł II, Centesimus annus, 36.
- Ks. Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, nr13, str. 62.
- Czym jest rodzina?
- Kto jest rodziną?
- Dlaczego rodzina jest społecznością naturalnie konieczną człowiekowi do rozwoju?
- Czy możliwe jest życie człowieka „poza państwem”?
- Jak oceniasz poczucie więzi człowieka z całą ludzkością, (bliżej podwórko?
- Czy jest społeczeństwo złe i dobre?
- Czy współczesny człowiek nie ucieka od społeczności?

Działać

Wspólnota powinna być budowana na wspólnych relacjach międzyludzkich, gdzie na pierwszym miejscu powinien być Pan Bóg. Próba rozglądania się wokół siebie czy obok mnie nie ma jakiś ludzi którzy uciekają od innych, alienują się, wstydzą się rozmawiać? Postanowienie, wyjście do ludzi, próba angażowania ich w różne spotkania społeczeństwa lokalnego. Organizowanie spotkań modlitewnych, wspólnych zabaw, wyjazdów, rekolekcji. Gdzie dwaj albo trzej spotkali się w imię moje tam i Ja jestem.

Modlitwa dziękczynna za przeprowadzone spotkanie.

17. Prawo, poszanowanie prawa.

Środki dydaktyczne

- Pismo Święte: Dz 5, 29.
- Statut KSM; Regulaminy KSM;
- Podręcznik KSM: s. 32-43.
- ks. A. Zwoliński: Zbiorowy obowiązek, „Prawo”, s. 67-71.
- Katechizm Kościoła Katolickiego, Dekalog jako prawo naturalne: nr 2070;
- Powszechna Deklaracja Praw człowieka ONZ, z dn. 10.12.1948r.

Modlitwa do Ducha Świętego

- O pomoc w zrozumieniu wartości przestrzegania prawa, szczególnie Bożego; Wyznanie wiary i 10 Przykazań Bożych.

Widzieć

- Różnorodność przepisów prawnych na świecie i w Polsce; Jakie są rodzaje prawa?
- Czemu służą przepisy ruchu drogowego?; Jakie są skutki łamania prawa?
- Na podstawie tematu „Prawo” wyjaśnić: Jaką funkcję spełnia prawo i czemu powinno służyć?

Ocenić

- „Szabat jest dla człowieka a nie człowiek dla szabatu...”, „prawo jest dla człowieka a nie człowiek dla prawa”; w wątpliwościach: „należy słuchać bardziej Boga niż ludzi”; w postępowaniu KSM – owicza w przypadkach nie uregulowanych w Statucie KSM należy szukać regulacji w prawie kanonicznym (kan. 298-320).
- Czy współczesne prawo polskie chroni bezpieczeństwa i spokoju obywateli?
- Co jest głównym źródłem lekceważenia prawa na co dzień?
- Kiedy należy zachować prawo ludzkie a kiedy trzeba je przekroczyć?

Działać

- Podjąć i przeprowadzić w swoim środowisku akcję na temat konieczności przestrzegania podstawowych praw człowieka, jak np. prawo do życia; prawo do odpoczynku; prawo do godziwej zapłaty za wykonaną pracę, więcej praw dla nauczycieli i rodziców w szkole, itp., zgodnie z rozebraną sytuacją w swoim środowisku (warto zaprosić na tę akcję np. jakiegoś prawnika, bo sama młodzież mogłaby być niewiarygodna i zastanowić się czy ma być to jednorazowa pogadanka czy wielokrotne działanie)
- Poznać obowiązki wynikające z przynależnych nam praw.
- Postanowić nie lekceważyć Prawa (można te postanowienia zawęzić do Prawa, które mi konkretnie sprawia trudność w przestrzeganiu)

Modlitwa

O pomoc w wypełnieniu podjętych postanowień; akty wiary, nadziei i miłości.

18. Sprawiedliwość

Modlitwa

Widzieć

Wprowadzenie do tematu (np. pierwsze skojarzenia uczestników z pojęciem sprawiedliwości)

Obrazy braku sprawiedliwości w skali międzynarodowej, społecznej i rodzinnej:

- **między narodami:** W Afryce istnieje wiele chorób, jedną z powszechnych jest malaria, która od lat redukuje wiele istnień ludzkich. Malaria jest chorobą krajów afrykańskich, najbiedniejszych na świecie i zasadniczo tylko tam się rozwija. Z powodu biedy brakuje funduszy aby przeciwdziałać tej chorobie, poszukując choćby nowych środków farmaceutycznych, a te jeśli są dostępne, to w znikomych ilościach i za wielką cenę. Kraje bogate patrzą na to, widzą, co się dzieje i w dużej mierze zachowują bierność.

- **społeczeństwo**: W pewnym mieście funkcjonowały dwa zakłady kserograficzne. Właściciel jednego z nich, do skutku obniżał cenę, za usługi ksero które świadczył, aby doprowadzić do upadku swego konkurenta z ulicy. Gdy dopiął już swego, automatycznie wzrosła cena usług w jego zakładzie kserograficznym..

- **rodzina**: Rodzice w pewnej rodzinie twierdzą: wystarczy że szkoła wychowa ich dzieci; ksiądz na katechezie nauczy wierzyć, powie kim jest Bóg i wpoi jak rozróżniać dobro od zła; babcia natomiast nauczy dzieci pacierza i to wszystko im wystarczy. Sami zaś oddadzą się karierze i pracy zawodowej.

Ocenić

Według Pisma Świętego:

- „Nie będziecie wydawać niesprawiedliwych wyroków. Nie będziesz stronniczym na korzyść ubogiego, ani nie będziesz stronniczym na korzyść bogatego, ani nie będziesz miał względów dla bogatego. Sprawiedliwie będziesz sądził bliźniego”(Kpł19,15).

- „Starajcie się naprzód o królestwo Boga i o jego sprawiedliwość, a to wszystko będzie wam dane” (Mt6,33); „Wszystko co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili” (Mt25,40).

- „Miłość... nie cieszy się z niesprawiedliwości lecz współweseli się z prawdą” (1Kor13,6).

Według nauki Kościoła:

- „Doświadczenie przeszłości i współczesności wskazuje na to, że sprawiedliwość sama nie wystarcza, że co więcej może doprowadzić do zaprzeczenia i znieważenia siebie samej, jak nie dopuści się do kształtowania życia ludzkiego w różnych jego wymiarach owej głębszej mocy, jaką jest miłość”. (Dives in Misericordia, 12).

- “Sprawiedliwość jest cnotą moralną, która polega na stałej i trwałej woli oddawania Bogu i bliźniemu tego, co im się należy. Sprawiedliwość w stosunku do Boga nazywana jest cnotą religijności. W stosunku do ludzi uzdalnia ona do poszanowania praw każdego i do wprowadzenia w stosunkach ludzkich harmonii, która sprzyja

bezstronności względem osób i dobra wspólnego” (KKK1807).

Działać

Źródłem i wzorem sprawiedliwości każdego chrześcijanina jest Chrystus. On nauczył nas prawdziwie miłować Boga i bliźniego, co jest wyznacznikiem wszelkiej sprawiedliwości.

Kierując się takim modelem sprawiedliwości zastanówmy się:

- Do czego są zobowiązani i do czego mają prawo rodzice wobec dzieci i dzieci wobec rodziców?

- Do czego jesteśmy zobowiązani i do czego mamy prawo w społecznościach w których żyjemy: szkoła, studia, zakład pracy?

- Do czego są zobowiązane kraje ubogie wobec biednych?

W jaki sposób możemy propagować i wcielać w życie, poprzez słowo i czyn, chrześcijańską sprawiedliwość?

Modlitwa

19. Zasada dobra wspólnego

Modlitwa

Widzieć

- Na podstawie tematu „zasada dobra wspólnego” poznać pojęcie „zasady społeczne”, które są wynikiem zbliżenia prawa naturalnego do praktyki życia społecznego; (ZO, s. 78).

- Jakie są problemy związane z rozumieniem pojęcia „dobro” i potrzebą przestrzegania zasad życia społecznego?

- Potrzeba przestrzegania zasad KSM-owicza – rozmowa na temat trudności w ich przestrzeganiu.

Ocenić

- Na podstawie pytania ewangelicznego młodzieńca zastanowić się, co powinienem czynić, aby zachować zasadę dobra wspólnego – zob. Mk 10, 17-20.

- Czym jest zasada dobra wspólnego zgodnie z nauczaniem papieża Leona XIII (znaleźć ten dokument)
- Jak realizowana jest w życiu politycznym, społecznym, rodzinnym itp. zasada prymatu dobra wspólnego przed dobrem indywidualnym?
- Jak należy chronić siebie i innych przed prywatą oraz indywidualizmem i egoizmem?
- Jak w porządku duchowym zachować dobro osoby przed dobrem wspólnym?

Wykorzystajmy następujące pomoce:

- Pismo Święte – Rozmowa Chrystusa z młodzieńcem (Mk 10, 17-22).
- Podręcznik KSM: 10 Zasad KSM-owicza, s. 94-100.
- Zwoliński A., Zbiorowy obowiązek, s. 77-81.
- Nauczanie papieża Leona XIII w Encyklice.

Działać

- Podjąć decyzję – jaki wkład w dobro wspólne naszego środowiska może wnieść nasz oddział KSM? – zorganizować akcję. (np. akcja malowania ławek w parku; zadbania o salkę przy parafii; posprzątanie otoczenia, itp.)
- Jak „służyć Ojczyźnie”, zgodnie z drugą zasadą KSM?
- Co powinienem uczynić, aby bardziej szanować dobro wspólne?

Modlitwa

20. Zasada pomocniczości

Środki dydaktyczne

- Pismo Święte: Wj, 18,18-22; Mt 6, 2-4; Łk10, 30-37 – O miłosiernym Samarytaninie;
- Podręcznik KSM: s. 98
- Zwoliński A., Zbiorowy obowiązek, s.82-86.

Modlitwa

Widzieć

Potrzeba niesienia pomocy drugiemu człowiekowi i całym społecznościom oraz narodom, zagrożenia wynikające z interesowności udzielających tzw. pomocy; ich egoizm, odbieranie inicjatywy, błędy wychowawcze rodziców wyręczających swoje dzieci w podejmowaniu decyzji, podejmowaniu odpowiedzialności za popełnione czyny

Ocenić

- Jak należy stosować zasadę pomocniczości zgodnie z nauczaniem Piusa XI; zob. Wj 18, 18-22.
- Różnica między udzieleniem pomocy a wyręceniem kogoś w jego obowiązkach na podstawie przypowieści o miłosiernym Samarytaninie.
- Jak należy udzielać pomocy aby wzrastała samopomoc?
- Co znaczy zasada KSM: „pomagaj chętnie bliźnim”?

Działać

- Podjąć akcję konkretnej pomocy potrzebującym z naszego środowiska (np. wspólnie z organizacją Caritas w diecezji; np. zorganizować wypoczynek wakacyjny dla dzieci z rodzin ubogich; przygotować prezenty mikołajkowe dla potrzebujących)
- Wprowadzać w życie zasadę dawania jałmużny – zgodnie z nauczaniem Chrystusa.
- Zrobić rachunek sumienia z wypełniania uczynków miłosiernych względem ciała
- Jak będę pomagał innym, by nie upokarzać ich swoją przewagą?

Modlitwa

21. Zasada solidarności

Modlitwa

Do Ducha Świętego, by pomógł nam zrozumieć istotne treści zawarte w celach spotkania; piosenka „Ojczyzno ma, tyle razy we krwi skąpana”.

Widzieć

- Co najczęściej dzieli ludzi na świecie i dlaczego?
- Rola ruchu „Solidarność” w historii Polski
- Zauważyć cnotę solidarności jako postawy moralnej na rzecz dobra wspólnego; na rzecz dobra jednostek na świecie
- Zagrożenie spłykania rozumienia solidarności jako nieokreślonego współczucia czy powierzchownego rozrzewnienia wobec zła dotykającego wielu osób.
- Nauczanie Jana Pawła II: przemówienia do Polaków; encyklika *Sollicitudo rei socialis*; ChL, 42.

Ocenić

- Jak należy rozumieć nauczanie Kościoła na temat solidarności w oparciu o temat „Zasada solidarności”
- Jak uniknąć zniechęcenia w solidarności – na podstawie nauczania św. Katarzyny ze Sieny⁹
- Jak rozumieć zdanie: „nie ma solidarności bez miłości”?
- Omówić X zasadę KSM¹⁰

Działać

- Postanowienie: co możemy uczynić jako oddział w budowaniu jedności ludzi żyjących na terenie naszej parafii? (np. zorganizować symposium na temat encykliki Benedykta XVI „Bóg jest miłością”; zorganizować akcję roznoszenia życzeń świątecznych na wykonanych przez siebie kartkach ze stosownym cytatem z Pisma Świętego - do osób samotnych i chorych w szpitalach; włączyć się w Adorację Najświętszego sakramentu z modlitwą o jedność wśród chrześcijan i o pokój na świecie, itp.)
- Jak wypełniać X zasadę KSM: zastanowię się co jest główną przyczyną nieporozumień w moim środowisku i postanowię zwalczyć swoją wadę w tym zakresie.

⁹ A. Zwoliński, *Zbiory obowiązków*, Kraków 1999, s. 90.

¹⁰ *Podręcznik KSM*, Kraków 1999, s. 99.

Modlitwa

O pomoc w wypełnieniu podjętych postanowień; pieśń „Zjednoczeni w Duchu”.

22. Naród

Modlitwa

Wprowadzenie do tematu:

Osoba prowadząca spotkanie (wcześniej przygotowana i gotowa do tego by to spotkanie prowadzić) wyjaśnia pojęcie „naród” i w miarę możliwości krótko go omawia. Pozostali uczestnicy spotkania zastanawiają się nad polskim narodem. Jedna osoba wcześniej wyznaczona mogłaby przygotować rys historyczny narodu polskiego, bardzo krótki, wyszczególnić tylko najważniejsze momenty historii poczynając od chrztu Mieszkowego z 966 r. przez powstania narodowe aż po odzyskanie niepodległości w 1918 r.

Widzieć

Co nas, wszystkich Polaków łączy? – zastanawiają się uczestnicy. Jakie mamy cechy wspólne? Wszyscy opracowują wady i zalety Polaków – przynajmniej kilka. Dla ułatwienia można posłużyć się tekstem ślubów jasnogórskich narodu polskiego opracowanych przez ks. kard. Wyszyńskiego i ewentualnie przedyskutować ten tekst.

Ocenić

Prowadzący rozpoczyna dyskusję i prowadzi ją zadając pytania:

- Czy możliwa jest walka z wadami narodowymi?
- Czy może powstać naród doskonały?
- Czy warto walczyć z narodowymi stereotypami?
- Czy potrzebna jest łączność narodu z religią- czy możliwa jak tak to w jakim stopniu? Jak powinien być stosunek między narodami?
- Czy walka narodowowyzwoleńcza jest wojną sprawiedliwą?

Działać

Prowadzący wymienia obowiązki wobec narodu np. troska o dobra narodowe, obrona narodu, gotowość do walki w jego obronie, rozwój kultury narodowej.

Uczestnicy wspólnie zastanawiają się: jak wypełniają te obowiązki a może jak inaczej mogą pomagać dobru narodowemu. Kilka propozycji:

Nauka historii polski

- Zainteresowanie kulturą polską (literatura, sztuka)
- Uczestnictwo w uroczystościach patriotycznych
- Obranie sobie z autorytet Wielkiego Polaka
- Wolontariat

Modlitwa

23. Patriotyzm

Modlitwa

Do Ducha Świętego, by pomógł nam zrozumieć istotne treści zawarte w celach spotkania; pieśń „Boże, coś Polskę”.

Widzieć

- Czym jest Ojczyzna?
- Dyskusja nad potocznym rozumieniem pojęć: patriotyzm, nacjonalizm, kosmopolityzm.
- Przejawy kosmopolityzmu oraz nacjonalizmu – w historii, szczególnie w czasie II wojny światowej.
- Zagrożenie utraty postawy patriotyzmu poprzez masową emigrację Polaków w poszukiwaniu pracy za granicą.

Ocenić

- Czym jest patriotyzm w nauczaniu papieża Piusa X , Leona XIII i Jana Pawła II?

- Jak należy rozumieć miłość do Ojczyzny w świetle nauczania Kościoła zawartego w Liście Episkopatu Polski o chrześcijańskim patriotyzmie z dnia 05.09.1972 r.¹¹

- Jak rozumieć płacz Pana Jezusa nad swoim rodzinnym miastem – Jerozolimą? (Łk 19, 41-44).

- Wiersz M. Konopnickiej „Ojczyzna moja, to ta ziemia droga.”

Działać

W jaki sposób należy wypełniać drugą zasadę KSM? Co konkretnie możemy uczynić, biorąc pod uwagę nasze możliwości i zapotrzebowanie naszej „małej ojczyzny”? Zorganizować wieczór patriotyczny. Będę służył Ojczyźnie przez konkretną cnotę, naukę, pracę – jaką? Wieczorem rozważę część Różańca w intencji Ojczyzny.

Modlitwa

„Ojcze nasz” na zakończenie o pomoc w wypełnieniu podjętych postanowień; „Zdrowaś Mario” w intencji poległych za Ojczyznę.

24. Państwo:

Modlitwa

Wprowadzenie do tematu:

Uczestnicy dzielą się na trzy grupy:

- I grupa przedstawia sytuację, gdy nie ma żadnych praw, żadnych nakazów, zakazów, gdy nikt nikim nie rządzi, gdy każdy żyje jak chce i robi co chce.

- II grupa przedstawia państwo totalitarne- jedna osoba lub grupa ludzi rządzi wszystkim i wymaga posłuszeństwa w najdrobniejszych czynnościach i do każdej czynności chce mieć dostęp – brak prywatności, brak pytania kogokolwiek o zdanie podporządkowanie wszystkich ludzi woli rządzącego.

¹¹ A. Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, Kraków 1999, s. 112-116.

- III grupa przedstawia państwo demokratyczne – różne poglądy, dialog, kompromis, wspólne działanie, odpowiedzialność nawet po złych decyzjach, wolność jednostki.

By było więcej zabawy można to przedstawiać w formie pantomimy.

Widzieć

Krótkie wyciągnięcie wniosków ze scenek. Próba odpowiedzi przez uczestników na pytanie: co w państwie jest najważniejsze? Jakie wartości muszą być zachowane by państwo było dla ludzi a nie ludzie dla państwa? Jakimi cechami muszą się odznaczać rządzący by w państwie dobrze było? A jak jest dzisiaj w Polsce w tej kwestii?

Ocenić

Te same grupy przedstawiają jeszcze raz scenkę tym razem odnoszącą się do sytuacji w Polsce w ich odczuciu. Po zakończeniu scenek następuje krótkie podsumowanie przedstawień. Prowadzący rozpoczyna ponowną dyskusję: co zrobić by tę sytuację poprawić, by ludziom żyło się jeszcze lepiej?

Działać

Uczestnicy zastanawiają się: jak już dziś mogą brać udział w życiu państwa? Co mogą zrobić dla dobra państwa?

Propozycje:

- Udział w wyborach i referendach.
- Wykazywać zainteresowanie losami Polski, polityką tym czym obecnie Polacy żyją.
- Kształcić się na dobrego obywatela i zachęcać do tego innych.

Częsta modlitwa w intencji Ojczyzny.

Modlitwa

(np. w intencji rządzących Polską i państwami na całej ziemi by zawsze pamiętali o ich podstawowym obowiązku służenia rodakom.

25. W państwie

Modlitwa

Widzieć

- Sytuację chęci osiągnięcia władzy za „wszelką cenę”.
- Przypomnieć sytuacje z historii świata i Polski , kiedy ludzie z lęku przed utratą władzy zabijali ludzi, budowali obozy koncentracyjne, zsyłali na Syberię, zamykali w więzieniach, dręczyli psychicznie;
- Dostrzec aktualność słów we współczesnym świecie: „Gdy nie ma Boga w rządach państwem, tam rodzi się tyrania i despotyzm. Bez - Niego nie ma rządów, jest jedynie władanie, terror i dyktatura. A władca przestaje być pasterzem, staje się wilkiem dla owiec”.

Ocenić

- „Jeśli kto chce być pierwszym, niech będzie ostatnim ze wszystkich i sługą wszystkich” (Mk 9, 35).
- Porównać wyniki wyborów polskich katolików z ostatnich dziesięcioleci z zaleceniem polskich biskupów: „Katolicy nie mogą oddawać głosów na kandydatów z takich list wyborczych, których programy albo metoda rządzenia są wrogie zdrowemu rozsądkowi, dobru narodu i państwa, moralności chrześcijańskiej i światopoglądowi katolickiemu”
- Czy nie przykładam ręki do budowy władzy, np.: w KSM, w szkole, w gminie, na osiedlu, w starostwie, w województwie, w Państwie Polskim, która nie chce lub nie umie służyć?
- Czy nie zaniedbuję swoich obowiązków w państwie?

Do oceny stanu rzeczy niech nam posłużą:

- Pismo Święte: Mk 9,35.
- Podręcznik KSM: s. 96-97.
- Zwoliński A., Posyłam Was, s.34-38.
- List biskupów polskich z 10. 09.1946r.

Działać

- Postaram się uczyć służby od Chrystusa – Dobrego Pasterza, aby móc pełnić odpowiedzialnie funkcje w oddziale KSM i solidnie wypełniać swoje obowiązki
- Będę się modlił o odwagę dla siebie, innych obywateli państw, aby „gdy cesarz zechce się rozsiać na Ołtarzu” – mieć odwagę powiedzieć: „tak nie wolno!”.
- Więcej czasu poświęcę na naukę, aby godnie służyć w przyszłości swojemu narodowi.

Modlitwa

26. W narodzie

Modlitwa

Do Ducha Świętego, by pomógł nam zrozumieć istotne aspekty spotkania: obowiązki jednostki wobec narodu – wierność, miłość Ojczyzny i obrony kultury narodowej, pomnażanie dobra gospodarczego i kulturalnego własnego narodu, kształcenie postawy szacunku wobec narodu, jako miejsca wyznaczonego dla mnie przez Opatrzność Bożą. Na początku spotkania można odtworzyć z płyty lub zaśpiewać piosenkę „Góralu, czy Ci nie żal”.

Widzieć

Przeanalizować przeszłą i obecną sytuację na podstawie punktów:

- Brak szacunku, pamięci, wierności, ofiary, pracy w narodzie;
- Przykłady życia bohaterów narodowych
- Ucieczka z Ojczyzny w chwilach zagrożeń politycznych
- Rozproszenie narodu po świecie w poszukiwaniu pracy
- Wyjazdy młodych ludzi za granicę
- Rozłąki młodych małżeństw z powodu wyjazdów

Ocenić

- Jak należy rozumieć w narodzie polecenie Pana Boga: Czyńcie sobie ziemię poddaną (por. Rdz 1,28)

- Czy opuszczając Ojczyznę potrafia dochować wierności zobowiązaniom wobec swego narodu zawartych w „Dekalogu dla emigrantów z Polski”?
- Czy potrafie być wierny tradycji i obyczajom narodowym pozostając w Ojczyźnie?
- Czy wypełniam V Zasadę KSM¹²?

Działać

- Nawiedzić miejsca pamięci narodowej; zaplanować wyjście, przydzielić obowiązki posprzątania miejsca, zakupu i zapalenia zniczy, przygotowania kwiatów itp.
- Zaplanować przygotowanie wieczornicy z okazji Święta Niepodległości.
- Podjąć postanowienie pracy nad sobą, np. w dziedzinie chęci i zapału do pracy
- W jaki sposób, w swojej konkretnej sytuacji, odpowiesz na słowa ks. A. Zwolińskiego: „Bóg jest z narodem i chce być z nim poprzez poszczególnych ludzi. On jest z Tobą, a Ty trwając w narodzie, wnosisz do niego Boga”¹³?

Modlitwa

O pomoc w wypełnieniu podjętych postanowień, „Ojcze nasz”.

27. Obywatele wobec państwa

Modlitwa na rozpoczęcie spotkania

Widzieć

Korzystam z książki ks. Stanisława Olejnika „Teologia moralna 7” oraz z książki ks. Andrzeja Zwolińskiego „Zbiorowy obowiązek”.

¹² Por. Podręcznik KSM, Kraków 1999, s.97-98.

¹³ A. Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, Kraków 1999, s. 114; Por. Tenże, Posyłam was, Kraków 1995, s. 30-34.

OLEJNIK : Dla człowieka ważna jest godność. Wynika ona z natury człowieka. Sobór Watykański II stwierdza, że w ostatnich czasach znacznie wzrosła świadomość godności ludzkiej i w związku z tym nasiliło się też dążenie do takiej odnowy porządku prawniczopolitycznego, żeby mogły być w nim zagwarantowane prawa osoby ludzkiej (por. KDK 73).

Państwo musi zapewnić obywatelom wolność religijną, czyli prawo do swobodnego, nieskrępowanego przez nikogo, nawet przez jakąś grupę społeczną, życia religijnego.

Do zadań państwa należy dziś także troska o rozwój nauki, kultury i sztuki. Ono powinno zapewnić im odpowiednie warunki rozwoju przez dostarczenie koniecznych środków materialnych.

Swoje służebne i opiekuńcze zadania wypełnia państwo także przez organy władzy sądowniczej. Sprawiedliwe sprawowanie sądów, czyli według kryteriów sprawiedliwości rozdzielczej, to zasadniczy postulat moralny, kierowany od tysięcy lat-również w tekstach biblijnych-pod adresem sędziów.

Troska o dobro wspólne powinna się wyrażać w działaniu, które ma charakter polityczny, czyli w szeroko pojętej polityce.

W państwie ważny jest szacunek, z nim wiąże się posłuszeństwo. Moralność chrześcijańska zawsze zobowiązywała obywateli państwa do posłuszeństwa wobec władzy, nawet obcej, lecz rządzącej sprawiedliwie – oczywiście w zakresie określonym przez prawo.

ZWOLIŃSKI:

Władza określa i egzekwuje postawy pozytywne lub negatywne obywateli, według wymagań dobra publicznego w konkretnej sytuacji. Jest to funkcja rządzenia. Obok nie istnieje druga funkcja – administrowania, która polega na zaspokajaniu wspólnych potrzeb obywateli przez prowadzenie instytucji i urzędów użyteczności publicznej.

Ocenić

KKK 1915; KKK 2238-2242

Sobór Watykański II zachęca chrześcijan, aby żyjąc „dla Boga i Chrystusa w uczciwej atmosferze swego narodu”, pielęgnowali „prawdziwą i czynną miłość ojczyzny” (DM15), i to „wielkodusznie i wiernie, jednak bez ciasnoty duchowej” (KDK 75), unikając „wszelkiej pogardy dla innej rasy oraz jęczącego nacjonalizmu” (DM15)

Pytania:

- Wyraż swą opinię na temat aktualnej władzy państwowej?
- W jaki sposób można przygotować się do godnego sprawowania władzy?
- Co byś doradził(a) tacie gdyby był prezydentem?

Działać

Nie możemy przede wszystkim uciekać od odpowiedzialności za swoje państwo. Musimy żyć ciągle problemami, które dotyczą nasze państwo a bezpośrednio i nas. Musimy także innych do takiej postawy zachęcać, gdyż ludzie często się buntują na władze i np. nie chodzą na wybory itp.

Modlitwa

28. Państwo a Kościół, konkordat

Modlitwa

Do Ducha Świętego o potrzebne łaski (można zaśpiewać piosenkę „Niechaj zstąpi Duch Twój”)

Widzieć

Uczestnicy starają się odpowiedzieć na pytania: Jak zdefiniować pojęcie konkordatu? Jaki jest jego źródłosłów?

Prowadzący:

- podaje definicję konkordatu według II Soboru Watykańskiego
- przedstawia krótką historię konkordatu
- przedstawia dzisiejsze opinie na temat konkordatu

Ocenić

Prowadzący odczytuje tekst: A. Zwoliński, *Zbiorowy obowiązek*, Kraków 1999, s. 26. (dobrze, jeśli zadba się o wystarczającą liczbę egzemplarzy, tak aby wystarczyło dla każdego uczestnika spotkania).

Prowadzący dzieli uczestników na dwie grupy. Każda z grup dostaje inne zadanie. Grupa analizuje tekst i zapisuje na kartkach odpowiedzi, po czym lider grupy prezentuje wynik pracy. Czas 15 min.

Grupa I

Wybranie z tekstu pozytywnych aspektów współpracy państwa i Kościoła (można również napisać własne spostrzeżenia z życia i innych wiadomości)

Niektóre pozytywne aspekty współpracy:

- wolność religijna
- autonomia i niezależność Kościoła i państwa, każdego w swojej dziedzinie
- współdziałania dla dobra wspólnego osoby ludzkiej (akcje humanitarne)
- Kościół może ingerować krytycznie wobec państwa w oparciu o zasady etyczne i życia moralnego (aborcja, eutanazja)
- nauka religii w szkołach publicznych

Grupa II

Wybranie z tekstu negatywnych aspektów współpracy państwa i Kościoła lub braku tej współpracy (można również napisać własne spostrzeżenia z życia i innych wiadomości)

Niektóre negatywne aspekty współpracy:

- brak wolności religijnej, powszechną formą są państwa świeckie, komunistyczne
- brak porozumienia często stawia katolików w trudnej sytuacji (prześladowania)
- sekularyzacja, czyli eliminacja wartości religijnych z życia publicznego (zakaz wieszania krzyży w miejscach publicznych, karanie za gesty religijności)
- w państwach komunistycznych całkowita eliminacja fizyczna Kościoła

Prezentacja wyników i podsumowanie pracy grupach. Prowadzący może zaproponować wspólne poszukiwanie odpowiedzi na wcześniejsze zadania.

Działać

Prowadzący stawia pytania:

- Jakie stanowisko zajmuję jako katolik wobec państwa? Jakim jestem obywatelem?
- Jakie stanowisko zajmuję jako katolik wobec Kościoła? Jakim jestem chrześcijaninem?
- Czy i jak konkordat jest przestrzegany dziś?
- W jaki sposób mogę przyczynić się do poprawy społecznego wizerunku katolika?
- Czy rozmawiam na tematy konkordatu ze znajomymi?

Uczestnicy otrzymują zadanie: Co konkretnie mogę zrobić, aby Kościół i Ojczyzna stanowiły prawdziwą jedność, która będzie prowadzić do wzrostu WIARY, NADZIEI I MIŁOŚCI? Wszyscy podejmują osobistą modlitwę za sprawy Kościoła i Państwa.

Modlitwa

Można zaśpiewać Hymn KSM

29. Jesteśmy posłani

Modlitwa

Do Ducha Świętego o dobre wykorzystanie czasu spotkania KSM, rozliczenie się z podjętych postanowień ostatniego spotkania.

Widzieć

Prowadzący wraz z uczestnikami odśpiewuje piosenkę „Posyłam was”

Posyłam was na pracę bez nagrody,
Na ciężki, twardy i niewdzięczny trud,
Niezrozumienie, drwiny i obmowy,

Posyłam was przydawać do mych trzód.

Tak, jak Ojciec posłał Mnie, tak i Ja was ślę. |x2

Posyłam was opatrzyć ciężkie rany,
Pomagać słabym, ich ciężary nieść,
Pocieszać smutnych, wspomnieć zapomnianych,
Posyłam was radosną głosić wieść.

Posyłam was na krańce tego świata,
Gdzie w samotności serce nieraz łka.
Opuścić każę ojca, matkę, brata,
Posyłam was na drogi mojej szlak.

Posyłam was do serc z zawiści twardych,
Do oczu ślepych, zaciśniętych rąk,
Gdzie trzeba serc gorących i ofiarnych,
Posyłam was na całą ziemi krąg.

Prowadzący prowadzi rozmowę na temat współczesnego ujęcia zadania:
„jesteśmy posłani”

- Jak rozumiemy termin „być posłanym”
- Posłanie a służba drugiemu człowiekowi
- Posłany to ten, który służy a nie ten któremu służy
- Posłanie a wyrzeczenie
- Czego dzisiejszy człowiek oczekuje od osoby posłanej?
- Czy posłany to ktoś kto liczy na dobrobyt?
- Dlaczego posłanie dla wielu osób jest atrakcyjną drogą?

Ocenić

Prowadzący zadaje pytania do tekstu piosenki „Posyłam Was”

- Do czego posyła nas Jezus według słów piosenki?
- Do kogo posyła nas Jezus według słów piosenki?
- Czego oczekuje Jezus od osoby, którą posyła?

Prowadzący dzieli uczestników na 3 grupy. Każda z grup otrzymuje zadanie: postawienie pytań dla wszystkich grup takie same

- Jak możemy scharakteryzować posłanego?
- Posłany to ...?
- Kogo Jezus wybiera?
- Posłać to...?

Odpowiedzi należy napisać na kartkach i wyznaczyć liderów grup, którzy zaprezentują owoc pracy. Czas 15-20 minut.

Grupa I analizuje tekst Starego Testamentu: Rdz 2,15; Rdz 12,1-8; 1 Sm 16,1-12; Iz 6,7-13.

Grupa II analizuje teksty Nowego Testamentu: Mt 10,5-16; Mt 28,9-10; Mt 28,16-20; Dz 9,10-19.

Grupa III analizuje fragment książki: A. Zwoliński, *Posyłam Was*, Kraków 1995, s. 7-11.

Działać

Prowadzący proponuje konkretne zadania, może je skonsultować z grupą;

- Jak wykonuję swoje posłanie przez Jezusa, które udzielił mi podczas chrztu, bierzmowania?
- Jesteśmy posłani do wszystkich – będziemy odwiedzać ludzi samotnych i chorych.
- Posłany to ten, który służy – pomogę wybranej przez siebie osobie.

Modlitwa

Modlitwa o dobre rozeznanie drogi, którą pośle mnie Jezus.

30. Świadkowie – Kardynał Stefan Wyszyński

Modlitwa

Ojciec nasz oraz fragment Jasnogórskich Ślubów Narodu

Widzieć

Po wprowadzeniu dotyczącym tematu prowadzący dzieli uczestników na 4 grupy, które mają przygotować krótkie wypowiedzi w oparciu

o lektury¹⁴ według następujących zagadnień:

- Biografia Stefana kardynała Wyszyńskiego.
- Na czym polegała rola Prymasa w walce z komunizmem – znaczenie trzyletniego uwięzienia.
- Czym były Jasnogórskie Śluby Narodu i Wielkie Milenium Chrztu Polski?
- Jakie były relacje pomiędzy Karolem Wojtyłą (późniejszym Janem Pawłem II), a kardynałem Stefanem Wyszyńskim?

Prowadzący kontroluje wypowiedzi, które trwają około 30 min.

Ocenić

Prowadzący odczytuje fragment Jasnogórskich Ślubów Narodu. Odczytaniu może towarzyszyć nawet zapalenie świecy i powstanie wszystkich. Po tym prowadzący wyciąga jakąś dzisiejszą gazetę i czyta dowolny artykuł. Następuje dyskusja na temat sytuacji panującej w Polsce oraz przyrzeczeń. W jaki sposób Prymas radził sobie z problemami, a jak radzimy sobie my?

Działać

Prowadzący pyta: Jakie konkretne działania możemy podjąć, aby być wiernym nauce i przesłaniu Prymasa?

Można podjąć postanowienia, albo zastanowić się jakie rzeczy w naszym życiu są złe? Dobrze byłoby przeczytać 10 punktów Społecznej Krucjaty Miłości, które znajduje się na okładce czasopisma „Miłujcie się!”

Modlitwa

O beatyfikację Sługi Bożego Stefana Kardynała Wyszyńskiego
Boże w Trójcy Świętej Jedyny, Ty w swojej niewypowiedzianej dobroci powołujesz ciągle nowych apostołów, aby przybliżali światu Twoją Miłość. Bądź uwielbiony za to, że dałeś nam opatrnościowego Pasterza Stefana Kardynała Wyszyńskiego, Prymasa Tysiąclecia. Boże, źródło

¹⁴ Propozycje lektur: S. Wyszyński, *Prymas Tysiąclecia*, Paryż 1982; S. Wyszyński, *Służba w miłości*, Jasna Góra 1982; S. Wyszyński, *Dzieła zebrane*, Warszawa 1995.

wszelkiej świętości, spraw, prosimy Cię, aby Kościół zaliczył go do grona swoich świętych. Wejrzyj na jego heroiczną wiarę, całkowite oddanie się Tobie, na jego męstwo wobec przeciwności i prześladowań, które znosił dla imienia Twego. Pomnij, jak bardzo umiłował Kościół Twojego Syna, jak wiernie kochał Ojczyznę i każdego człowieka, broniąc jego godności i praw, przebacząc wrogom, zło dobrem zwyciężając.

Otocz chwałą wiernego Sługę Twojego Stefana Kardynała, który wszystko postawił na Maryję i Jej zwierzył, bez granic, u Niej szukając pomocy w obronie wiary Chrystusowej wolności Narodu. Ojczyźnie nieskończenie dobry, czyń go orędownikiem naszych spraw przed Tobą. Amen.

31. Świadek: ks. Jerzy Popiełuszko – świadek prawdy

Modlitwa

Widzieć

Ks. Jerzy Popiełuszko urodził się 14 września 1947 r. W 1965 r. rozpoczął studia w Wyższym Metropolitalnym Seminarium Duchownym w Warszawie. W latach 1966-68 odbywał zasadniczą służbę wojskową w specjalnej jednostce wojskowej dla kleryków w Bartoszycach. Wyróżniał się tam odwagą w wyznawaniu i obronie swych religijnych przekonań.

28 maja 1972 r. kard. Stefan Wyszyński, Prymas Polski, udzielił mu święceń kapłańskich. Jako wikariusz, pełnił posługę duszpasterską w parafiach niedaleko Warszawy oraz w Warszawie – w parafii p.w. Dzieciątka Jezus. W latach 1979-80 prowadził katechezę dla studentów medycyny w kościele akademickim p.w. św. Anny w Warszawie. Wówczas został mianowany także członkiem Krajowej Konsulty Duszpasterstwa Służby Zdrowia, a na terenie archidiecezji warszawskiej diecezjalnym duszpasterzem średniego personelu

medycznego. Ostatnim miejscem zamieszkania i pracy ks. J. Popiełuszki była, od 20 maja 1980 r., parafia p.w. św. Stanisława Kostki w Warszawie.

W sierpniu 1980 r., podczas pamiętnego strajku solidarnościowego w Hucie Warszawa, ks. Jerzy Popiełuszko został-na prośbę hutników i z polecenia kard. S. Wyszyńskiego - kapelanem tychże hutników. Odtąd zaangażował się głęboko w duszpasterstwo ludzi pracy. Towarzyszył aktywnie hutniczej "Solidarności" - zarówno w okresie jej tworzenia się, jak i później, gdy trwał stan wojenny oraz po jego zniesieniu.

Od stycznia 1982 r. w ostatnią niedzielę każdego miesiąca ks. J. Popiełuszko odprawiał Mszę św. w intencji Ojczyzny. Uczestniczyły w niej wielotysięczne rzesze wiernych z Warszawy i z różnych regionów Polski. W homiliach głosił odważnie chrześcijańskie ideały sprawiedliwości społecznej, wolności, prawdy, miłości, obrony podstawowych praw ludzkich i godności człowieka jako dziecka Bożego. Był heroldem ewangelicznej zasady: ***Zło dobrem zwyciężaj.*** Całym swoim życiem dawał świadectwo Prawdzie.

W lipcu 1984 r. ks. Popiełuszko został oskarżony przez Prokuraturę Wojewódzką w Warszawie m.in. o to, że w wygłaszanych homiliach zniesławiał władze państwowe. Śledztwo prowadzone przeciwko niemu zostało umorzone w ramach amnestii w lipcu 1984 r. W prasie państwowej trwała jednak nadal kampania oskarżeń i ataków.

Gdy 19 października 1984 r. Ksiądz Jerzy wracał samochodem z posługi duszpasterskiej w Bydgoszczy, został przez trzech wyższych funkcjonariuszy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w bandycki sposób napadnięty, bestialsko torturowany i wrzucony do Wisły k. Włocławka. Wiadomość o zamordowaniu ks. J. Popiełuszki wstrząsnęła głęboko opinią publiczną w całej Polsce i w cywilizowanych krajach świata.

3 listopada 1984 r. odbył się historyczny pogrzeb Księdza Jerzego, z udziałem setek tysięcy osób. Ciało Kapłana-Męczennika spoczęło przy kościele parafialnym św. Stanisława Kostki w Warszawie. Jego grób stał się nowym sanktuarium narodowym.

Ocenić

W aspekcie ST, prawda polega przede wszystkim na wierności przymierzu. W NT Prawdą jest pełnia objawienia, którego centrum stanowi osoba Jezusa Chrystusa.

Ks. Jerzy Popiełuszko swoim życiem świadczył o Prawdzie. W czasach mu współczesnych jego nauka i świadectwo były nie do przyjęcia dla władz komunistycznych. Dla ustroju, którego priorytetem był ogół, a religia utożsamiana była z największym złem, taki kapłan jak ks. Jerzy był poważnym zagrożeniem, gdyż głosił to, czego komuniści uznać nie chcieli. A mianowicie godność osoby ludzkiej i pozytywną wartość religii w życiu każdego człowieka. Dlatego też wydany został na niego skazujący na śmierć wyrok.

Pismo Św. ukazuje wiele przykładów obrazujących podobną sytuację jak w przypadku ks. Jerzego, jak np. dzieje proroka Izajasza, czy też męczeństwo św. Szczepana, a przede wszystkim świadectwo Jezusa Chrystusa. Wszyscy oni głosili Prawdę i spotkali się z powszechnym niezrozumieniem, obojętnością czy w końcu wrogością.

Dlaczego taki los spotkał świadków prawdy: ks. Jerzego, Jezusa Chrystusa, św. Szczepana?

Jaki wpływ miało świadectwo i męczeńska śmierć ks. Jerzego Popiełuszki na losy Polski i polskiego Kościoła?

Dlaczego ks. Jerzy Popiełuszko jest wzorem do naśladowania?

Działać

- Modlitwa o rychłą beatyfikację ks. Jerzego Popiełuszki
- Modlitwa w intencji Ojczyzny
- Upamiętnienie rocznicy śmierci ks. Jerzego Popiełuszki

Zapoznać się z:

- opisem konfliktu, procesu i męki Jezusa Chrystusa zawartym w dowolnie wybranej Ewangelii.
- opisem męczeństwa św. Szczepana (Dz 6,8-8,1)

Modlitwa

32. Świadkowie: Św. Maksymilian Maria Kolbe

Modlitwa

„Ojcie nasz”..., „Dozwól mi chwalić Cię, o Panno Przenajświętsza.”

(p. 3.3.)

Widzieć

Krótki życiorys Św. Maksymiliana

Maksymilian Maria Kolbe urodził się w Zduńskiej Woli w roku 1894. Wstąpił do zakonu franciszkanów i w roku 1918 otrzymał święcenia kapłańskie. Gorliwy czciciel Matki Bożej założył stowarzyszenie „Milicja Maryi Niepokalanej” i powołał do życia wydawnictwo w Polsce i Japonii. W 1941 roku został osadzony przez Niemców w obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu, gdzie dawał wszystkim przykład cierpliwości. Dobrowolnie przyjął śmierć w bunkrze głodowym zamiast innego więźnia. Zginął 14 sierpnia 1941 roku, dobity zastrzykiem.

Tekst zaczerpnięty z homilii papieża Jana Pawła II z dnia kanonizacji Maksymiliana Marii Kolbego.

Ojciec Maksymilian Kolbe, więzień obozowy, upominał się w obozie śmierci o prawo do życia niewinnego człowieka – jednego z milionów. Ojciec Kolbe upominał się o prawo do życia, wyrażając gotowość pójścia na śmierć w jego zastępstwie, ponieważ tamten był ojcem rodziny i jego życie potrzebne było jego najbliższemu. Ojciec Maksymilian Maria Kolbe potwierdził w ten sposób wyłączne prawo Stwórcy do życia niewinnego człowieka, dał świadectwo Chrystusowi i miłości.(...)

Do tej ostatecznej ofiary gotował się Maksymilian idąc za Chrystusem od najmłodszych lat swego życia w Polsce. Od młodych, bowiem lat przenikała go wielka miłość ku Chrystusowi i pragnienie męczeństwa. Ta miłość i to pragnienie towarzyszyło mu w drodze powołania franciszkańskiego i kapłańskiego. Ta miłość i to pragnienie szły za nim

poprzez wszystkie miejsca kapłańskiej i franciszkańskiej posługi w Polsce, a także posługi misjonarskiej w Japonii.

Natchnieniem całego jego życia była mu Niepokalana, której zawierał swoją miłość do Chrystusa i swoje pragnienie męczeństwa. W tajemnicy Niepokalanego Poczęcia odsłaniał się przed oczyma jego duszy ów przewspaniały nadprzyrodzony świat łaski Bożej ofiarowanej człowiekowi. Wiara i uczynki całego życia Ojca Maksymiliana wskazują na to, że swoją współpracę z Bożą łaską pojmował jako wojowanie, „militia”, pod znakiem Niepokalanego Poczęcia. Rys Maryjny jest w życiu i świętości Ojca Kolbego szczególnie wyrazisty. Tym znamieniem nazначzył też całe swoje apostołstwo, zarówno w Ojczyźnie, jak na misjach.

Co więc się stało w bunkrze głodowym obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu w dniu 14 sierpnia 1941 roku?

Wypełniły się słowa powiedziane przez Chrystusa do Apostołów, aby „szli i owoc przynosili i by owoc ich trwał”. W przedziwny sposób twa w Kościele i świecie owoc heroicznej śmierci Maksymiliana Kolbego. Maksymilian nie umarł, – ale „oddął życie za brata”.

Była w tej strasznej po ludzku śmierci cała ostateczna wielkość ludzkiego czynu i ludzkiego wyboru: sam się dał na śmierć z miłości. I było w tej jego ludzkiej śmierci przejrzyste świadectwo dane Chrystusowi: świadectwo dane w Chrystusie godności człowieka, świętości jego życia i zbawczej mocy śmierci, w której objawia się potęga miłości. Właśnie, dlatego śmierć Maksymiliana Kolbego stała się znakiem zwycięstwa. Było to zwycięstwo odniesione nad całym systemem pogardy i nienawiści człowieka i tego, co Boskie w człowieku – zwycięstwo podobne do tego, jakie odniósł na Kalwarii Pan nasz Jezus Chrystus: „Jesteście przyjaciółmi moimi, jeżeli czynicie to co wam przykazuję...”

Tekst modlitwy Św. Maksymiliana „Dozwól mi chwalić Cię, o Panno Przenajświętsza...”

Dozwól mi chwalić Cię, Panno Przenajświętsza.

Dozwól, bym własnym kosztem Cię chwalił. Dozwól bym dla Ciebie i tylko dla Ciebie żył, pracował, cierpiał, wyniszczył się i umarł. Dozwól, bym, do Ciebie cały świat przywiódł. Dozwól, bym się przyczynił do jeszcze większego, do jak największego wyniesienia Ciebie. Dozwól, bym Ci przyniósł taką chwałę, jakiej jeszcze nikt Ci nie przyniósł. Dozwól, by inni mnie w gorliwości o wywyższenie Ciebie prześcigali, a ja ich, tak by w szlachetnym współzawodnictwie chwała Twoja wzrastała coraz głębiej, coraz szybciej, coraz potężniej, tak jak tego pragnie Ten, który Cię tak niewysłownie ponad wszystkie istoty wyniósł.

Ocenić

- Pismo Święte: (Ef 5, 1-2; J 15,13);
- KL 104;
- KKK 2473 (por.. 1808)

Warto tu dodać jakieś pytania czy zagadnienia do tych fragmentów, np. jak Ojciec Kolbe wypełniał te słowa w swoim życiu, jak to jest u nas, czy my bylibyśmy gotowi oddać swe życie Bogu lub za inną osobę?

Działać

- pogłębienie osobistego nabożeństwa do Niepokalanej Matki;
- wspólne nawiedzenie Niepokalanowa;
- konkretne kroki w obronie zagrożonego życia i jego godności np.: duchowa adopcja; bezinteresowna systematyczna pomoc osobie starszej, samotnej itd.;

Modlitwa

Boże, dzięki Twojej łasce święty Maksymilian Maria, gorliwy czciciel Niepokalanej Dziewicy, cierpliwie znosił udręki więzienia i oddał swoje życie za bliźniego, spraw za jego wstawiennictwem, abyśmy całym naszym życiem i śmiercią świadczyli o Twojej miłości. Przez naszego Pana Jezusa Chrystusa, który z Tobą żyje i króluje na wieki wieków. Amen.

Tematy uzupełniające:

33. Czy Kościół politykuje?

Modlitwa

Wprowadzenie w temat:

Prowadzący zadają pytania najpierw o cele Kościoła później o cele państwa. Uczestnicy spotkania podają te cele tzn. do czego działanie Kościoła ma prowadzić, do czego zachęcać, ku czemu dążyć, tylko nie w tym sensie czysto duchowym, ale społecznym tu na ziemi. Podobnie też omawiane jest państwo.

Następnie prowadzący zapytuje o politykę. Z czym to słowo się kojarzy, jakie cechy, jakie wydarzenia z życia z tym terminem się nasuwają. Zaraz po tym prowadzący podaje znaczenie tego słowa (w tym celu może on sięgnąć do „Zbiorowy obowiązek” ks. A. Zwolińskiego)

Widzieć

Ocena i podsumowanie to do czego doszliśmy- podobieństwo celów państwa i Kościoła- „dobro ludzi” oraz zrozumienie, że z samego słowa „polityka” wypływa cel ku któremu w oczywisty sposób Kościół powinien zmierzać tu na ziemi, oczywiście z pewnym zachowaniem umiaru by nie mieszać się w działalność partyjną ani nie namawiać do popierania bądź nie popierania danej partii.

Ocenić

Kolejny etap najlepiej zrobić w formie dyskusji stawiają sobie pytanie: co by było gdyby Kościół nie angażował się w politykę, albo inaczej: co by było gdyby nie dbał o dobro ludzi, o dobro wspólne?

Konieczne jest zauważenie przez uczestników, że w pewnych sprawach Kościół jest jakby zmuszony wypowiedzieć swoje zdanie, czasem swoje „nie” dla ustaw grożących np. życiu ludzkiemu. Szczególnie powinni to zrozumieć gdzie żyją w kraju gdzie zdecydowana większość to katolicy. Do dyskusji można wybrać pewne kwestie jak: obrona życia, równość społeczna, prawda w życiu publicznym itp. Najlepiej by było spisać te wymienione w jednej kolumnie, a w drugiej spisać te kwestie, w których Kościół nie powinien się wypowiadać np. nie powinien popierać żadnej z partii. Na drugiej stronie karteczki lub na innej można

spisać te kwestie, których w żadnym razie nigdy katolik nie może poprzeć np. eutanazja czy aborcja.

Działać

Uczestnicy postanawiają bardziej zaangażować się w sprawy publiczne i społeczne. Za cel mogą sobie obrać dyskusje w tej sprawie ze znajomym czy znajomą, którzy obstają za tym by Kościół zdecydowanie się nie wtrącał w sprawy polityki i spróbować wykorzystać to, co było powiedziane do przekonania go na swoją korzyść. Można również bardziej zdecydowanie bronić wartości chrześcijańskich w życiu politycznym.

Modlitwa

34. Drogi młodości – drogi historii.

Modlitwa

Widzieć

DROGI HISTORII

"**Celem** i kresem naszego życia jest On, Chrystus, który oczekuje nas – każdego z osobna i wszystkich razem – aby poprowadzić nas poza granice czasu, gdzie znajdziemy się na wieki W ramionach Ojca, który nas miłuje. Choć wieczność jest naszym celem jako ludzi złaknionych prawdy i spragnionych szczęścia, tłem naszych codziennych trudów jest historia. Wiara poucza nas, że przeznaczenie człowieka jest zapisane w sercu i w umyśle Boga, który kieruje biegiem dziejów. Poucza nas też, że Ojciec składa w nasze ręce misję budowania już tu na ziemi owego 'Królestwa Bożego' zapowiedzianego przez Syna, które urzeczywistni się w pełni na końcu czasów. "

(Jan Paweł II, Oredzie na XI Światowy Dzień Młodzieży, 4)

Z historii Polski....

3 maja 1791 roku, o godzinie 11, marszałek Małachowski trzykrotnym stuknięciem marszałkowskiej laski otworzył kolejne obrady Wielkiego

Sejmu, jedyne, który otrzymał taką nazwę. Mówił: "Obrót kolei pomyślnych z niepomyślnymi przeplatany bywa; dostrzegamy, jak potężne mocarstwa do upadku, a słabe do podźwignięcia się przychodzą. Polska sama najwidoczniejszym przykładem się staje. Została (...) własnych błędów i obcych zaborów smutną ofiarą; kraj padł łupem, obywatele wzgardą okryci, własność ich ku wygodzie obcej służyła. Niech nieba odwróć od nas klęski, które nam i teraz grożą."

Uchwalona wówczas konstytucja, pierwsza w Europie, a druga w świecie (po konstytucji Stanów Zjednoczonych Ameryki), była owocem wspólnotowego myślenia Polaków. Po raz pierwszy pojawiła się wówczas formuła, np. o królu: "Z Bożej Łaski i Woli Narodu". To "Wola Narodu", razem z "Bożą Łaską", wpisaną od wieków w karty historii, kształtuje dzieje.

Poczucie tragedii było ogromne - zależność od Rosji, rozbiór Polski z 1772 r. nakazał pisać słowa o "dogorywającej chwili, która nas samych sobie wróciła". W chwili, gdy ważyły się losy Ojczyzny, wytyczały drogi dziejów Polski na przyszłe dziesiątki lat, nieważne stały się wewnętrzne różnice wśród Polaków i wcześniejsze nieporozumienia. Szlachta myślała o "sprawowaniu posług Ojczyźnie honor, sławę i pożytek przynoszących". Uchwalono wolność dla mieszczan - ze względu na "całość wspólnej Ojczyzny". Chłopi otrzymali opiekę prawa - uznano ich za "najdzielniejszą kraju siłę". Stwierdzono też, że wojsko nie jest już "służbą królowi, tylko służbą narodową". Na wieść o konstytucji papież Pius VI napisał w liście do króla, Stanisława Augusta: "Trudno zaiste uwierzyć, z jaką radością przyjęta od Nas ta wiadomość, i jak wielką stąd czynimy sobie otuchę, że naród polski, naród od nas tak mocno ulubiony, z tych tak znakomitych dobrze ułożonego rządu pierwiastków wkrótce najokazalszy powszechnej szczęśliwości wzrost obiecuje".

Nie spełniły się nadzieje pokładane w konstytucji. Lecz pozostała ona pamiętą kartą z dziejów, do której Polacy powracali bardzo często. Była jak mapa z przeszłości na drogach wiodących w przyszłość. Gdy zaborcy kazali zapomnieć o istnieniu Rzeczypospolitej, nasi dziadowie

i ojcowie nie zwątpili: kolejne powstania - Kościuszkowskie, Listopadowe, Styczniowe - były bolesnym wołaniem do Boga o zmiłowanie. I potem w chwilach trudnych, w dni walki i budowania, w czas armii podziemnej, partyzantów, żołnierzy, matek modlących się w intencji swych synów, zakonnic pochylonych nad umierającymi, księży kapelanów - odżywała pamięć o dziejach, które dodawały otuchy, krzepiły, uczyły życia. Bo dzieje potrafią być źródłem nadziei. Artur Oppman pisał:

"Lecz nie zgasły mądre dzieła, I wołają z nami razem – Jeszcze Polska nie zginęła."

Prymas Tysiąclecia uczył: "Nie wolno tworzyć 'dziejów bez dziejów'; nie wolno zapominać o tysiącleciu naszej ojczystej i chrześcijańskiej drogi; nie wolno sprowadzać Narodu do poziomu 'zaczynania od początku', jak gdyby tu, w Polsce, dotąd nic wartościowszego się nie stało."

W swoim testamencie napisał: "W stosunku do mojej Ojczyzny zachowuję pełną cześć i miłość. Uważałem sobie za obowiązek bronić jej kultury chrześcijańskiej, jej zdrowia moralnego i całości granic, na ile to leżało w mojej moc. (...) Po Bogu, po Jezusie Chrystusie i Matce Najświętszej, po całym łądzie Bożym, nasza miłość należy się przede wszystkim naszej Ojczyźnie, mowie, dziejom i kulturze, z której wyrastamy na polskiej ziemi."

Dzieje narodu są jak potężne drzewo, które znaczy swe istnienie zielonymi liśćmi. Pokolenia to liście. Są znakiem żywotności drzewa, chronią je przed spiekotą słońca, oddycha nimi. Lecz gdy liście opadają, drzewo nadal trwa. Z kolejną wiosną pojawiają się nowe liście. Ale liście nie są potężniejsze od drzewa, chociaż są mu potrzebne. Gdy toczy je robactwo, drzewo cierpi, jest osłabione, czasami przez długi czas wydaje martwe. Aż do kolejnej wiosny, gdy niespodziewanie znów zakwitnie nową nadzieją...

Wyrastamy z potężnych korzeni dziejów własnego narodu. Z nich czerpiemy naszą ojczystą mowę, obyczaje, kulturę, przykłady bohaterstwa i wierności. Z dróg przeszłości uczymy się prawdy

o przemijającym czasie. Każdy grób, zabytkowa budowla, obrazy historyczne, pozostawiona przez przeszłe pokolenia książka, wytyczone koleje, pobudowane mosty, wynalazki, posadzone drzewa i posiane kwiaty przypominają, że nie od nas zaczyna się świat. My możemy jedynie włączyć się w wielkie dzieło, któremu na imię "Polska". Możemy je ubogacić, ocalić od zniszczenia, przekazać tym, którzy przyjdą po nas.

Z szacunkiem i mądrością trzeba chodzić po drogach przeszłości. Tylko ten, kto chce z dziejów uczyć się mądrości teraźniejszego życia, rozumie sens historii, czasu, który był. Potrafi także wpisać się właściwie na karty nieustannie pisanych dziejów swej Ojczyzny. Bo drogi naszej młodości też staną się przecież drogami przeszłości.

Ocenić

Pytania:

- Co dla Ciebie znaczą słowa: "Jestem Polakiem. Moją Ojczyzną jest Polska"?
- Jak oceniasz wiedzę o historii, kulturze, narodowych obyczajach i tradycjach wśród swoich rówieśników?
- Jak możesz ocalić od zapomnienia narodowe bogactwo przeszłości?
- Dlaczego dzieje narodu możemy porównać do potężnego drzewa?

Pomocne cytaty:

- "Ściśnijcie garść ziemi polskiej, a wytrysnie krew męczeńska."
(Pius IX do Adama Mickiewicza, 25 III 1847 r.)

- "Ten, kto nie szanuje i nie ceni swej przeszłości, ten nie jest godzien szacunku teraźniejszości, ani nie ma prawa do przyszłości."
(J. Piłsudski)

- "Istnieją dwa wielkie źródła duchowej siły, wspólne zresztą wszystkim: miłość Boga i Ojczyzny."
(J. Ożarowski)

Działać

Przykładowe zadania do wykonania:

- staranna, systematyczna nauka narodowej historii;

- przygotowanie „mapy” pomników historii na naszym lokalnym terenie;
- zaproszenie na spotkanie KSM ludzi, którzy doświadczyli obozów zagłady, zesłania na Sybir, represji w czasie komunizmu – świadków ważnych narodowych wydarzeń;
- przygotowanie wystawy historycznej przy parafii lub w szkołach;
- aktywny udział w przedstawieniach patriotycznych;
- inne pomysły;

Modlitwa

35. Umiłowanie czystości i piękna języka ojczystego.

Modlitwa

Widzieć

Jaka jest „kondycja” naszego języka ojczystego?

Negatywne spostrzeżenia:

- Zanik troski o czystość i piękno mowy ojczystej
- Skróty myślowe z zastosowaniem słów zapożyczonych z obcych języków, głównie z języka angielskiego
- Błędy ortograficzne i brak troski o estetykę pisma

Pozytywne spostrzeżenia:

- Piękne księgi przepisywane ręcznie przez uczonych, mnichów;
- Utwory literackie J. Słowackiego; Ks. Twardowskiego, K. Wojtyły, Mickiewicza (np., Pan Tadeusz) – porównać ze współczesną prozą, itp.

Ocenić

- Pan Jezus powiedział: „Mowa wasza niech będzie: tak – tak, nie – nie”; czy dziś, w naszej Ojczyźnie istnieje taka odpowiedzialność za słowa?
- Czy troszczę się czystość języka, cnotę prawdomówności, jednoznaczności wypowiedzi?
- Czy mam na uwadze moc wypowiedzanego słowa; czy pamiętam, że „Słowo Ciałem się stało i zamieszkało wśród nas”?

Do oceny stanu rzeczy niech nam posłużą:

- Pismo Święte, Ps 119, 90; Mt 25, 14-30; 1P 2, 1; Ef 4, 24-25.
- KKK nr 2493- 2499.
- Podręcznik KSM, s. 96-97.
- Zwoliński A., Do Młodych, *Dziedzictwo*, s. 47-50.
- np. „Pan Tadeusz” A. Mickiewicza i współczesne utwory literackie

Działać

- Zaplanować wyjście grupą do teatru.
- Zorganizować wieczór polskiej poezji śpiewanej.
- W wieczornym rachunku sumienia zastanowię się szczególnie, czy nie zgrzeszyłem słowem i zaniedbaniem w dziedzinie troski o mowę ojczystą?

„Oby mi Bóg dał słowo stosowne do myśli i myślenie godne tego, co mi dano”.

Modlitwa

36. Zachowanie tradycji chrześcijańsko-patriotycznych

Modlitwa

Widzieć

- potrzeba zachowania tradycji chrześcijańsko-patriotycznych
- niezrozumienie pojęć (ojczyzna, naród, patriotyzm, chrześcijaństwo, tradycja)
- brak miłości do Ojczyzny (obmowy, wyjazdy za pracę, narzekanie, wyśmiewanie)
- brak przekazywania tradycji (w rodzinie, szkole, grupach młodzieżowych, państwie)
- brak wychowania w rodzinie w duchu tradycji chrześcijańsko-patriotycznej (przykład rodziców, miłość do Kościoła, Ojczyzny, strojenie mieszkań, domów, modlitwa, rozmowy, historia)

- czuwać, aby pod hasłami tolerancji nie kryła się jeszcze większa nietolerancja.

Ocenić

Patriotyzm oznacza umiłowanie tego, co ojczyste: umiłowanie historii, tradycji, języka czy samego krajobrazu ojczystego. Jest to miłość, która obejmuje dzieła rodaków i owoce ich geniuszu. Próbą tego miłowania staje się każde zagrożenie tego dobra, jakim jest Ojczyzna... Ojczyzna jest dobrem wspólnym wszystkich obywateli i jako taka, jest też wielkim obowiązkiem (Jan Paweł II. Pamięć i tożsamość. Kraków 2005).

IV Przykazanie Boże „Czcij ojca swego i matkę swoją” odnosi się również do miłowania Matki Ojczyzny.

Pocałunek złożony na ziemi polskiej ma jednak dla mnie sens szczególnie. Jest to jakby pocałunek złożony na rękach matki – albowiem Ojczyzna jest naszą matką ziemską. (Warszawa, lotnisko Okęcie 16 czerwca 1983 r.)

Zachowanie tradycji chrześcijańsko-patriotycznych prowadzi do utworzenia w sobie polskości serca, języka, tożsamości i odpowiedzialności i troski o Polskę.

W duszy Polaka dwa uczucia: uczucie religijne i patriotyczne uczucie do Ojczyzny chadzają ze sobą w parze; chociaż uczucie religijne – miłość Boga i płynąca z niej miłość bliźniego – prowadzi nas do Ojczyzny Wiecznej, to przecież wyzwala równocześnie żarliwy stosunek do ojczyzny doczesnej; ten stosunek karmi i pogłębia. Te dwa uczucia złączyły się w duszach naszych zwłaszcza poprzez doświadczenia dziejowe – cierpienia i niedole naszego narodu. Wtedy to doświadczyliśmy zarazem, jak wielkim źródłem siły jest dla nas religia. (Homilia ks. kard. Karola Wojtyły, 10 listopada 1968 r.)

Działać

Potrzeba:

- modlitwy wspólnej w rodzinie
- zachowywanie zwyczajów i wyjaśnianie ich
- przystrajanie mieszkań, domów

- organizowanie wieczorów patriotycznych, piosenki patriotycznej, przedstawień, akademii w szkole, parafii, kolędowanie itd.
- zapoznavanie się z wiedzą historyczną naszej Ojczyzny
- miłość do Ojczyzny
- modlitwa za Ojczyznę.

Modlitwa

37. Troska o wykształcenie i kulturę osobistą

Modlitwa

Widzieć

Niewłaściwe priorytety w rodzinie:

- status materialny (pogoń za pieniądzem, praca za wszelką cenę: poza godzinami, poza granicami...)
- partnerstwo wobec dzieci (brak wymagań, nie stawianie granic, brak dystansu i szacunku do starszych...)

Problemy szkolne:

- powodowane przez młodzież (agresja, uzależnienia, moda, grupy rówieśnicze...)
- wynikające ze sposobu nauczania (dydaktyka bez elementów wychowania, marginalizacja przekonań religijnych, pomijanie systemu wartości...)

Oceńić

Wg Pisma Świętego:

Proces poznawczy i wychowawczy opiera się na Jezusie. To On jest prawdziwą światłością, która oświeca człowieka (por. J 1, 9).

Bogactwo odbiera człowiekowi możliwości poznawcze i zamyka go na rozwój (por. Mk 4, 19).

Wszelkie poznanie powinno zawierać też element duchowy, który decyduje o kulturze człowieka. Kulturę osobistą kształtuje się najprościej w oparciu o naukę Jezusa: „Słyszeliście, że powiedziano..., a Ja wam powiadam... (Mk 5, 21-48).

Wg nauki Kościoła:

Pojawiła się potrzeba kształcenia ustawicznego. Dotyczy to nie tylko dzieci i młodzieży, ale także dorosłych (por. Deklaracja o Wychowaniu Chrześcijańskim, wstęp).

Wychowanie i kształcenie odbywać się powinno już nie tylko na płaszczyźnie lokalnej, ale też i globalnej, międzynarodowej (por. Konstytucja Duszpasterska o Kościele w Świecie Współczesnym, 87).

Potrzeba wracać do analizy postawy bogatego młodzieńca (Mt 19, 16 – 22), tak jak to zrobił Jan Paweł II w „Veritatis Splendor”.

Działać

Zapoznać się ze wzorcami kultury osobistej właściwymi dla różnych stanów i zawodów opracowanymi przez św. Pawła (Tt 2, 1n). Rozwinąć i uaktualnić listę przymiotów określających właściwe postawy.

Znaleźć możliwości kształtowania takich i podobnych postaw:

w domu rodzinnym:

- w oparciu o relacje rodzice - dzieci
- przez kontakty z rodzeństwem
- poprzez pracę osobistą

w szkole:

- w oparciu o kontakt z nauczycielami
- prze uczestnictwo w grupie rówieśniczej
- zdobywaną wiedzę.

Modlitwa

38. Pamięć o poległych za Ojczyznę

Modlitwa

Widzieć

Wprowadzenie do tematu

Dzisiaj społeczeństwo często podchodzi obojętnie do historii, do własnych korzeni do tradycji i świętości narodowych. Jakby chciało się wyzbyć pamięci i przeszłości. A przecież jak powiedział Józef Piłsudski „Naród, który traci pamięć – traci życie”. Przecież pamięć o tych, którzy polegli za Ojczyznę zakorzenia jakby człowieka, daje punkt odniesienia do tworzenia siebie, czyni z niego ogniwo w łańcuchu pokoleń, tworzy przestrzeń przynależności.

Ocenie

Pewien żołnierz walczący w obronie Ojczyzny powiedział: „Kimkolwiek jesteś, wiedz, że wyrok śmierci nie pokonał żadnego z nas. Solidarni i świadomi wagi chwili, oddajemy życie za Boga i Ojczyznę. Wierzimy, że to, o co walczyliśmy, nie zginie. Sprawę podejmą inni. Polska powstanie wolna i niepodległa. Wierzimy, że naszym życiem, naszą śmiercią rozporządza Opatrzność, więc jesteśmy spokojni i ufni”. Nasi można powiedzieć „męczennicy” pielęgowali ideały, które się zamykają w trzech słowach: Bóg, Honor, Ojczyzna!

Wyrażając swoją pamięć o poległych można się zastanowić nad tymi ideałami, o które oni walczyli: Bóg, Honor, Ojczyzna.

Dziś Ojczyzna - to dobrobyt, dla którego poświęca się Ojczyznę, język, kulturę, dziedzictwo narodowe. Mówią, że „dla chleba”, ale tak naprawdę nie dla chleba, lecz dla tego, co do chleba, opuszcza się Ojczyznę - Matkę i Żywicielkę, tylko po to, by żyć w złotej klatce; dla tego, co do chleba, sprzedaje się siebie czy bliźniego, w najszerszym tego słowa znaczeniu; dla tego, co do chleba, poświęca się ojczysty język, kulturę, dziedzictwo narodowe, bo zbudowano nową, lepiej wyposażoną szkołę.

Dziś Honor - to słowa i władza, dla których poświęca się honor, uczciwość i prawdę. Dla sławy i władzy zmienia się poglądy, przekonania czy partie tak, jak się zmienia wczorajszą gazetę na dzisiejszą. Dla sławy i władzy organizuje się pokazowe akcje charytatywne dla tych, których wcześniej pozbawiono ofiarowywanych wartości.

Dziś Bóg - to pozory przyzwoitości, dla których poświęca się samego Boga, poświęca się swoje życie, które jest wieczne. Do niedawna, w pewnym stopniu, wierzący byli niepraktykujący, a dziś, dla pozorów przyzwoitości, niewierzący stają się praktykujący. Biję się czołem przed autorytetami moralnymi, a za kulisami z nich się kpi, a jak jest potrzeba dla tychże pozorów, to i znak krzyża staje się obiektem spekulacji.

Działać

Pamięć o poległych powinna się wyrażać w rozmowach z młodym pokoleniem o ideałach, dla których często oddawali życie nie tylko żołnierze, ale także młodzież, duchowni, intelektualiści. Trzeba powracać myślą do tamtych wydarzeń i nie bać się rozmów o takich ideałach jak: Bóg, Honor, Ojczyzna. Opowieść o prawdziwych ludziach, o prawdziwych losach, dałaby może wszystkim lepsze zrozumienie siebie, może chęć naśladowania, kultywowania dziedzictwa i tradycji, no i lepszego określania własnej tożsamości. Ważna także jest pamięć modlitewna, oraz nawiedzanie grobów tych, którzy zginęli walcząc za naszą wolność. To mogłoby uczyć wartości heroiczności, patriotyzmu i więzi między pokoleniami. Organizowanie wieczorów patriotycznych

Modlitwa

Ojczyzno, Tyś moja jedyna,
Za Ciebie walczyli i ginęli
Polscy synowie.
Przez góry, lasy wędrowali,
wolnej Polski szukali.
Za wolność oddali
najcenniejszy skarb – życie,
byśmy mogli cieszyć się
szczęściem, miłością, spokojem.
Nie zmarnujmy tego daru,
by nie splamić ich pamięci ...
Składamy dziś hołd
Poległym żołnierzom za polskość.
/Joanna Czechowska 4c/